

ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: Dočkáme sa moderného priestestia?

STRED: Rekonštrukcie sietí umožnia rozvoj na desaťročia dopredu

PODHÁJ-STRÁNE: Občania pocítia zlepšenie v zásobovaní vodou

SEVER: Martinské terasy stále čakajú na rozhodnutie

KOŠÚTY: Čo všetko bude v objekte „Košútka“ po rekonštrukcii?

ZÁTURČIE: Zástavka bez prístreška v Hornom Záturčí a diery na chodníku

PRIEKOPA: Po bytoch je čas sústrediť sa na skvalitnenie verejných priestorov

Pomohli sme, pomáhame a budeme pomáhať!

Čo sme sľúbili, to sme aj splnili. Zľava: Emma Taškárová a Aneta Migátová

Ako sme informovali v minulom vydaní MN, poslanec Martin Kalnický svoju poslancenskú odmenu za prvý polrok 2020 (500 eur) rozdelil na polovicu a daroval ju MESTSKÝM NOVINÁM pre dva talenty. Z tých uchádzačov, ktorí zareagovali na našu výzvu, sme vybrali dvoch so zaujímavým príbehom – Emmu Taškárovú a Anetu Migátovú.

EDITORIÁL

„Moc je až na prvom mieste“?

Táto parafráza na známy výrok o peniazoch mi napadá, keď som sledoval rokovanie zastupiteľstva (zo zdravotných dôvodov) len na monitore. Prihovám sa vám z lôžka v nemocnici, kde vidím mnoho vecí

Mgr. MARTIN KALNICKÝ

z nadhľadu. Keby najväčší poslancský klub venoval toľko energie, ako upevňovaniu svojej moci, skutočným problémom mesta, vyzeral by Martin inak. Je to tu: odstavovanie nepohodlných, snaha o monopol na informá-

Emma Taškárová je žiačkou 6. ročníka Evanjelickej spojenej školy v Martine. Už sedem rokov sa venuje športu, konkrétne je to brazílske Jiu-Jitsu, čo je druh bojového umenia. Dvakrát sa vo svojej kategórii stala majsterkou Slovenska, raz majsterkou Česka. Dobré výsledky dosahuje pod vedením trénera Miroslava Ševčíka.

E. Taškárová: „Tento šport robím rada, ale nie je to na úkor školy. Chcem sa v budúcnosti presadiť aj medzi ženami. Dlhodobejším cieľom je vyskúšať si profesionálnu kariéru. Samozrejme, veľmi pekne ďakujem za finančný príspevok.“ Lenka Taškárová (stará mama Emmy): „Kimonó kupuje stále, jedno stojí od 80 do 100 eur, takže tie peniaze použijeme na tento účel. Šport Emmke dáva veľmi veľa nielen po fyzickej stránke, ale učí ju aj veľkej disciplíne a súdržnosti s ostatnými z kolektívu. Držím jej palce, nech sa jej v športe darí, ale hlavne, aby z nej vyrástol slušný a čestný človek.“

Aneta Migátová je študentkou maturitného ročníka na Gymnáziu Jozefa Lettricha v Martine. Momentálne sa pripravuje na vysokoškolské štúdium, v ktorom sa plánuje venovať medzinárodným vzťahom a politológii. Má veľmi blízko k dobrovoľníctvu, rada sa venuje problematike kritického myslenia a najintenzívnejšie sa angažuje v Slovenskej debatnej

asociácii. Najnovšie bude reprezentovať všetkých mladých ľudí na Slovensku v Európskom dialógu.

A. Migátová: „Finančný dar mi pomôže na zaplatenie prihlášok na vysoké školy. Plánujem sa hlásiť do Veľkej Británie a Holandska, kde by som rada rozvíjala svoje znalosti v oblasti politológie a medzinárodných vzťahov. Zahraničie som si vybrala práve kvôli kvalite vysokoškolských štúdiov a príjemnému vysokoškolskému prostrediu. Verím, že aj počas vysokoškolského štúdia sa budem môcť venovať aktivitám, ktoré ma bavia.“

Miriám Migátová (mama Anety): „Som na ňu hrdá, keď sa do niečoho pustí, tak si tvrdohlavo ide za tým. To, že sa stala na rok delegátkou Európskeho dialógu s mládežou, vnímam ako prirodzené pokračovanie jej rozbehnutých aktivít. Snáď jej to pomôže pri rozhodovaní, akým smerom sa bude ďalej v živote uberať. Sú to skúsenosti na nezaplatenie.“

MESTSKÉ NOVINY vo svojej histórii pomohli viacerým talentom (motokrosárka Silvia Koričárová, literárny talent Janka Jesenská, mladý šachista Lukáš Zumrik, žiacke hokejové nádeje MHA Martin,) a spolu doteraz rozdelili už viac ako 3600 eur.

Autor: Eubomír Chochula
Foto: Miriám Migátová

cie, na „pravdu“. Naozaj potrebujú občania Martina to, aby boli v rade, v komisiách len „zaradení“ a „poslušní“ poslanci a odborníci?

Nie je to prvý raz, čo to zažívam na vlastnej koži. No ani to nám nezabrání, aby náš tím neprinášal ďalej Martinčanom informácie o živote v meste, o ich problémoch

aj názoroch, o riešeníach, ktoré sa hľadajú v diskusiách rôznych názorov a prístupov, nie väčšinou hlasovacou mašinériou. Tak je to v našich/vašich MESTSKÝCH NOVINÁCH už štvrtý rok a je to tak aj v tomto vydaní.

Vaše podnety a námety nám môžete poslať na email: redakcia@mestskenoviny.sk

Osobnosti

Štefan Kuna

- dĹstojnĹk, protifašistickĹ bojovník a ůĹastnĹk SNP (* 29. jůl 1908, BošĹca – † 3. november 1944, PohronskĹ Bukovec)

Otec JĹn Kuna, matka Anna, rod. KašĹovicovĹ. PrĹsluĹnĹk ĹeskoslovenskĹho ĹetnĹctva, po roku 1939 hlavnĹ dĹstojnĹckĹ zĹstupca ŹandĹrstva na rozliĹnĹch miestach Slovenska. UĹ od zaĹiatku roku 1944 v Martine aktĹvne spolupracoval s partizĹnmi, dodĹval im informĹcie o Ĺinnosti fašistov. Na udanie Nemcov musel sĹm zakroĹit proti partizĹnom, ktorĹch najprv zatkol, ale potom ich odviezol na bezpeĹnĹ miesto a prepustil. Nemcov nĹsledne ubezpeĹil, Źe je všetko v poriadku.

PoĹas SlovenskĹho nĹrodnĹho povstania styĹnĹ dĹstojnĹk Velitel'sta ĹeskoslovenskĹho ĹetnĹctva na Slovensku v TurĹianskych (vtedy ŹtubnĹnskych) Tepliciach s HlavnĹm ŹtĹbom partizĹnskych oddielov. Bojoval v priestore Vrůtky – MartĹn – BanskĹ Bystrica. Po prechode SNP do hĹr zajatĹ pri Pohronskom Bukovci spolu s Bohušom Źingorom a OldriĹom VrĹbom a popravenĹ. Pochovaný bol v Pohronskom Bukovci (fašisti dovolili pochovanie len na mieste popravy), po vojne boli jeho telesnĹ pozostatky prevezenĹ na cintorĹn v BystrĹĹke. Roku 1945 in memoriam vyznamenanĹ Radom SNP I. tr., Ĺs. vojnovĹm krĹzom 1939 a povĹšenĹ do hodnosti major ZNB.

V Martine je podĹa neho pomenovanĹ ulica na StrĹnĹch.

Zdroj: SlovenskĹ biografickĹ slovnĹk, cemetery.sk, kph.ilumin.sk, foto: archĹv

NovĹ priecestia v nedohl'adne?

Prejazd v Martine na RobotnĹkej ul. - hanba i hrozba. Dve kolajje sů nevyuŹĹvanĹ.

Stav ŹelezniĹnĹch priecestĹ priamo v Martine je katastrofĹlnĹ. KĹm dve na vedĹajšĹch cestĹch (ulice Na BystrĹĹku a SuĹianska) sů obstojnĹ, dĹalšie dve v ůplnom centre, na frekventovanĹch uliciach (BernolĹkova/RobotnĹka a ŹkultĹtyho/Ĺs. armĹdy) sů „tlmiĹolapnĹm“ odkazom na 19. storoĹie. DeravĹ, vĹškovo neusporiadanĹ, ohrozůjůce a likvidujůce prechĹdzajůce autĹ, spomaĹujůce premĹvku. V 80. rokoch minulĹho storoĹia pripravovali mestskĹ a okresnĹ ůrady riešenie – podjazd alebo nadjazd. ŹĹal, zišlo z toho – na rozdiel napr. od Prievidze alebo Trnavy. Pritom ůvtedy fungovala tzv. preloŹka štĹtnej cesty I/65 – dnes oznaĹovanĹ ako zĹpadnĹ obchvat mesta, a tĹ ůvtedy slůŹila ako jeden z hlavnĹch vjazdov do Martina. Pritom sme tu mali (v

Martine a Vrůtkach) roky-rokůce medzinĹrodnĹ ŹelezniĹarsku vĹstavu ŹEL-RAIL, ktorĹ radnica celkom „ůspešne“ ignorovala; aŹ tak, Źe nevedela vyuŹit' pravidelnĹ ůĹast vůrobcov modernĹch prejazdovĹch panelov na bĹze gummy. A tak jazdĹme cez prejazd rĹchlost'ou chodca a trpĹme spolu s našimi tlmĹmi. Preto sme poloŹili novinĹrsku otĹzku ŹelezniĹciam SR: Kedy sa bude rekonštruovat' ŹelezniĹnĹ priecestia na BernolĹkovej/RobotnĹkej ul. a priecestia ŹkultĹtyho ul./Ĺs. armĹdy v Martine? NedĹvno bola dokonĹenĹ dlho avizovanĹ rekonštrukcia Źel. stanice a nĹsledne sa podĹa pĹvodnĹch zĹmerov mali rekonštruovat' aj priecestia, ktorĹ sů v katastrofĹlnom stave. Nestalo sa. DĹlšĹm termĹnom bol koniec roka 2019 - neurobilo sa niĹ.

Mgr. Ria Feik AchbergerovĹ, hovorkyĹa ŹSR, pre MN odpovedala:

- Źeleznice Slovenskej republiky v sůčasnosti pripravujů stavbu „KR – Źel. priecestia v ŹST Martin Źkm 305,230 (RobotnĹka ul.) a KR – Źel. priecestia v ŹST Martin, Źkm 306,077 (Ul. Ĺs. armĹdy)“, ktorĹ je v štĹdiu vypracovania projektovĹ dokumentĹcie. PredpokladanĹ termĹn odovzdania projektovĹ dokumentĹcie a nĹslednĹho vydania schval'ovacieho protokolu je koniec roka 2020. ZabezpeĹenie prĹvoplatnĹho stavebnĹho povolenia je 3 mesiace po schvĹlenĹ projektovĹ dokumentĹcie. ProjektovĹ dokumentĹciu zabezpeĹuje pre ŹSR na zĹklade Zmluvy o dielo Ĺ. 2642/2018/5400/067 (zo dĹa 18. 5. 2018) spoločnosť EP Projekt, s.r.o., Košice. Po ukonĹenĹ prĹpravy bude nasledovat' proces vůberu zhotovitel'a stavby a nĹsledne samotnĹ realizĹcia stavby. Radi by sme pripomenuli, Źe investĹcie do ŹelezniĹnej infraštruktůry sů zĹvislĹ od disponibilnĹch prostriedkov ŹSR.

Autor, foto: M. BeĹadik

KrĹsnĹ prejazd do dedinky BeĹadikovĹ pri L. MikulĹši

Plody zeme v TomĹanoch

KaŹdoroĹne organizujů seniorky z TomĹĹan vĹstavku, ktorĹ predstavuje krĹsu i ůžitok z ich zĹhrad. Aj tento rok, napriek kritickĹm okolnostiam, pripravili koncom septembra vĹstavku Plody zeme. Ĺlenky vůboru klubu dĹchodcov i Jednoty dĹchodcov (Lubica TomĹĹnyiovĹ, TerĹzia ŹingorovĹ, Viera SabovĹ, Margita BetinskĹ, Zdena HvizdĹkovĹ, Jana GustiĹĹkovĹ a Jůlia BohošovĹ) nachystali v hasĹskej zbrojnici v TomĹanoch ukĹzky ovocia a zeleniny i rĹzne aranŹmĹny z prĹrodnĹ,

ktorĹ potešili oko i dušu. Na otvorenĹ vĹstavky sa zišlo okolo 50 nĹvštevnikov, medzi nimi aj oficiĹlnĹ hostia – viceprimĹtorĹka Tatiana ĹervenovĹ a poslanec Marcel MaĹovĹĹ. Všetci ocenili a pochvĹlili vĹstavku, ale v krĹsnom poĹasĹ si aj na terase pochutili na zemiakovĹch plackĹch so zĹkvasom – zo 160 pripravenĹch ostali tri... © DĹlšĹ nĹvštevnickĹ si pozreli vĹstavku poĹas nasledujůceho tĹŹdĹa.

Autor: (bk), foto: M. BetinskĹ

Plody zĹhrad aktivnĹch seniorov.

Rozkopaná Horička – pre budúci rozvoj Osobnosti

Na nový horúcovod sa môžu na Malej hore pripojiť viaceré inštitúcie.

a modernizácia rozvodov centrálného zásobovania teplom v meste Martin. Celá akcia sa realizuje v rokoch 2019 - 2020, šesť stavieb je komplet hotových, 4 sa dokončujú (Prednádražie, Hviezdoslavova - JLF, Turvod, Sokolovňa). Trasa rekonštrukcie HV Hviezdoslavova - Lekárska fakulta je odbočka HV z Hviezdoslavovej ul. (hlavná trasa) až po JLF s viacerými odbornými miestami. Z odbočky Hviezdoslavova - JLF je napojených viacej odborných miest, medzi inými aj Gymnázium V. Paulínyho-Tótha na Malej hore. Parametre zrekonštruovanej trasy boli navrhnuté a v súčasnosti sa realizujú tak, že budú spĺňať všetky technické podmienky na to, aby sa pripojila budúca nová Univerzitná nemocnica, prípadne ďalšie objekty. Podľa vyjadrenia Ing. M. Kadleca budú všetky dotknuté plochy komunikácií i zelené uvedené po stavbe do pôvodného stavu.

Autor, foto: M. Beňadik

Juraj Korpáš

Lekár, univerzitný profesor, vedec (* 9. 4. 1926 Košice). V r. 1936 - 44 reálne gymnázium v Košiciach, 1951 LF UK v Bratislave a Košiciach, r. 1963 CSc. na LF KU v Prahe, 1975 DrSc. na LF UK v Košiciach. Od r. 1966 docent na Ústave patologickej fyziológie, 1962 - 1966 prodekan LF UK UPIŠ. Od r. 1966 docent, 1973 - 2003 profesor a vedúci na Ústave patologickej fyziológie LF UK v Martine, 1967 - 86 vedúci Katedry patofyziológie, mikrobiológie, patológie, farmakológie a cudzích jazykov. Dlhoročne činný v oblasti riadenia vedy a medicínskeho výskumu. Člen a čestný člen v mnohých slov. (ale i ČR, MR, GB, ZSSR) odborných lekárskejších spoločnostiach, 1966 zakladajúci člen International Society of Pathophysiology, 1970 - 78 zakladateľ a predseda Slov. spoločnosti fyziológie a patológie dýchania, 1978 zakladateľ a čestný predseda Slov. spoločnosti patologickej a klinickej fyziológie. R. 1976 získal Štátnu cenu SR za výskum obranných reflexov dýchacích ciest, r. 1983 Štátnu cenu ČSSR za objavné práce v oblasti obranných dýchacích reflexov spolu s prof. MUDr. Z. Tomorim, 1984 prémia SLF, 1992 Jesseniova cena SLS za publikácie o kašli a zdraví, rad ocenení odborných lekárskejších spoločností, univerzít a akadémií vied v Európe. R. 2004 Pamätná medaila mesta L. Mikuláš za vedecké úspechy pri udelení Ceny nadácie MS. Absolvoval rad zahraničných študijných a prednáškových pobytov. Z najvýznamnejších vedeckých prínosov prof. J. Korpáša: o.i. popis dosiaľ nepopísaného tzv. expiračného reflexu, zavedenie tusifonografie ako metódy analýzy kašľa, podiel na popise aspiračného reflexu, vytvorenie Martinskej školy experimentálnej respirológie (s prof. Z. Tomorim). Autor radu monografií vydaných u nás i vo svete, učebníc a skript, vyše 400 vedeckých a odborných prác. **Zdroj: Ústav patologickej fyziológie JLF UK, foto: ÚPF JLF**

Posledné týždne charakterizoval Horičku (od Ul. E. Maróthy-Šoltésovej po Malú horu) stavebný ruch, rozsiahle rozkopávky a aj dopravné obmedzenia.

Práce sa schylujú ku koncu, ale obľúbené „plúca Martina“ budú ešte nejaký čas poskytovať obraz rozkopávok. MN položili niekoľko otázok riaditeľovi pre obchod, rozvoj a stratégiu Martinskej teplárenskej,

a.s., Ing. Miroslavovi Kadlecovi. Podľa jeho informácií sa stavba Rekonštrukcia horúcovodného rozvodu, časť Hviezdoslavova ul. a JLF Martin, má skončiť v novembri t.r. a hodnota diela predstavuje 432.426,72 €. Zhotoviteľom je firma Remont, Košice-Poproč. Stavba je spolufinancovaná z operačného programu Kvalita životného prostredia a je jednou z desiatich stavieb v rámci súboru: Rekonštrukcia

Bezpečnosť pešej zóny „pod kolesami“?

Takto vzorne a ohľaduplne ide pešou zónou máloktorý cyklista. No nájdú sa.

Problém pešej zóny v Martine patrí do skupiny „zamrznutých“. Známe riešenia doteraz zlyhali, posledné - zdá sa - zlyháva tiež. Potvrďuje to aj list čitateľky MN. Pani Bibiána Kuštárová nám o.i. napísala.

„Už takmer od začiatku našej pešej zóny som ako občianka proti tomu, aby v PEŠEJ ZÓNE, zdôrazňujem slovo PEŠEJ, boli dovolené dopravné prostriedky akéhokoľvek druhu. Sama som aktívna cyklistka, ale ak raz niečo patrí chodcom, tak to má patriť len a len chodcom.“

Trápi ma, keď vidím, ako sa pešia zóna čoraz viac mení na rušnú ulicu, kde sa premávajú cyklisti, kolobežkári a tiež aj skejtisti. Jazdia rôznymi smermi a rôznymi rýchlosťami, pomedzi chod-

cov, ktorí sú samozrejme zneistení, hlavne rodičia s malými deťmi, keď sa v takejto trme-vrme boja svoje dieťa pustiť voľne poskakovať popri sebe. A to nechcem unavovať podrobným opisom môjho nedávneho stretu v meste na bicykli s mužom, ktorý sa spoza zaparkovaného auta vyrútil do môjho smeru, riadne vyznačeného pre cyklistov, na bicykli asi z 50. rokov, vykrikujúc „pozor pani“, keď už sám videl, že zrážka sa nevyhne. V tejto súvislosti chcem osloviť poslancov, ktorí hlasovali za vpustenie dopravných prostriedkov na pešiu zónu a ktorí ako argumentáciu používajú už otrepanú frázu, „Všetci by sme mali byť ohľaduplní a disciplinovaní“, a spýtať sa ich: „Ako chcete

tú ohľaduplnosť zabezpečiť a chrániť tých najzraniteľnejších, ako sú malé deti a starí ľudia?“

Preto po logickej úvahe predkladám tieto možné riešenia:

1. Zrušiť názov PEŠIA ZÓNA a zao patriť centrum dopravnými značkami, aby všetci vedeli, ktorá je hlavná a vedľajšia cesta a kto má prednosť. Alebo, aby to bolo ešte demokratickejšie, pustíme tam aj motorové vozidlá.
2. Nechať premávku na pešej zóne riadiť dopravnými policajtmí, alebo možno poslancami, aby na vlastnej koži pocítili chaos v centre mesta.
3. Ak by sa prvé dve riešenia neujali - ich nepravdepodobnosť som schválne ironicky naznačila, je tu tretie: nechať pešiu zónu pešou. A teda nechať cyklistov, kolobežkárov a skejtistov tých pár metrov prejsť pešo popri svojich dopravných prostriedkoch. O pár minút navyše pešej chôdze cyklistov sa rovná pokoju a istote všetkých chodcov. Ved' cyklisti si môžu zvoliť inú komunikáciu. Možno takýmto riešením sa práve mesto Martin zaradí medzi mestá, kde civilizovane chránia tých najzraniteľnejších účastníkov premávky - chodcov.“

Autor, foto: (bk)

Osobnosti

Lea Mrázová

maliarka, redaktorka (* 3.11.1906 Moštenica - † 10. 1. 1995 Bratislava). Bola manželkou významného literárneho vedca, univ. profesora a akademika Andreja Mráza – pracovníka Maticy slovenskej, autora prvých dejín slov. literatúry a štúdií o J. Škultéty, M. Kukučínovi, J. Kollárovi a. i. Absolvovala gymnázium v Banskej Bystrici, dievčenské kolégium v Anquolème vo Francúzsku, potom na filozofických fakultách KU v Prahe a UK v Bratislave a na súkromných maliarskych školách u nás, na Ukrajine a vo Francúzsku. V r. 1930-39 pôsobila ako redaktorka a zodpovedná redaktorka časopisu Živena v Martine, neskôr v Bratislave v slobodnom povolani a ako externá lektorka dejín francúzskej literatúry. Patrila ku Generácii 1909, maliarstvu sa venovala už v časopise Živena, kde kreslila portréty umelcov. V malbe sa sústredila na portrétnu tvorbu, je autorkou množstva portrétov osobností slovenského umeleckého, najmä divadelného, života. Súčasťou jej tvorby boli aj zátišia, krajinomalba, figurálne kompozície, ale aj folklóre a pracovné motívy. Pod vplyvom študijného pobytu vo Francúzsku obohatila svoju tvorbu aj o nástenné gobelíny a art protisy. V roku 1945 bola spoluzakladateľkou ženského časopisu Nová cesta. Členka Umeleckej besedy, skupiny výtvarných umelcov 29. augusta, skupiny Výtvarná úderka. V roku 1965 vyznamenaná Za vynikajúcu prácu, 1970 Za zásluhy o výstavbu a v r. 1975 zaslúžila umelkyňa. V Martine sa aktívne podieľala na kultúrnom, spoločenskom a literárnom dianí, napísala desiatky recenzií, fejtónov, článkov im odborných štúdií, spolupracovala aj so Slov. pohľadmi, Národnými novinami a časopisom Elán, kde pôsobila aj ako ilustrátorka, v časopise Život. Okrem toho aj prekladala z francúzskej a poľskej literatúry.
Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: Literárny archív SNK

Martinské terasy stále čakajú na rozhodnutie

Olga Roháľová

Vlani sa uskutocnilo územné konanie k stavbe rodinných domov nad Severnou ul. a Košútmi v rámci projektu Martinské terasy.

Pri tejto príležitosti sa predsedníčka spoločenstva vlastníkov bytov (Severná ul. č. 9 a 10) Olga Roháľová vyjadrila, že ona i ďalší občania nesúhlasia s rozšírením cesty z Severnej ul. na Martinské terasy. No a za týmto názorom si stojí dodnes.

„Chceme Severnú ul. zachovať ako slepú ulicu. Keby to zmenili, veľmi by sa to dotklo obyvateľov nielen Severnej, ale aj Hurbanovej ul. Na Martinských terasách by malo byť okolo 100 rodinných domov. To by znamenalo väčšiu premávku cez Severnú ul. (nárast asi o 150 automobilov denne oboma smermi), čím by sa dopravná situácia v našej lokalite stala neúnosnou. Toto by nám znehodnotilo kvalitu bývania, ale ide aj o bezpečnosť detí, nakoľko v okolí sú školy na Východnej i Hurbanovej ul., futbalové ihrisko Fomatu, plaváreň. Riešením by bolo, keby prístupovú cestu vybudovali z Tehelnej ul., kde je dostatočný priestor na rozšírenie komunikácie. Mesto však ešte musí vysporiadať pozemky, čo nie je jednoduché, ale prečo majú byť problémy mesta vyriešené na úkor jeho obyvateľov?! Myslím si, že najskôr treba postaviť východný mestský okruh, až potom začať budovať Martinské terasy,“ povedala pre MN Olga Roháľová a pokračovala: „Podali sme odvolanie a kópiu sme poslali na ministerstvo životného prostredia, ako aj na ministerstvo dopravy a výstavby. Myslíme si, že došlo k viacerým porušeniam. Zatiaľ je to na mŕtvom bode, ale očakávame, že sa dotknuté orgány vyjadrí v náš prospech. Teda, že toto územie nie je vhodné na zástavbu. Napr. aj nedávne dažde ukázali, aké je nerozumné využiť tento priestor na východný osídľovací pás, lebo celá lokalita bola podmytá vodou.“

Hoci už uplynul rok, stále ešte nie je ukončené územné konanie. Do jeho procesu sa totiž prihlásili aj občania, ktorí sú proti výstavbe Martinských terás, ale Stavebný úrad Martina ich z toho vylúčil, lebo vraj podľa

Októbrové dažde spôsobovali na poliach problémy

zákona nemôžu byť účastníkmi tohto konania. Aktivisti sa odvolali na vyšší správny orgán, teda na Krajský stavebný úrad Žilina, ktorý zatiaľ v tejto veci nerozhodol. Takže sa čaká na to, či to vylúčenie bolo oprávnené, alebo nie.

Konateľ spoločnosti Martinské terasy Jaroslav Gajdošík pre MN poznamenal: „Verím, že tu vyrastie krásna štvrť. Už pred rokmi sa v územnom pláne počítalo, že sa Martin bude rozširovať na východnú stranu. To neprišlo s našim projektom, ktorý je v súlade s územným plánom, plne ho rešpektuje, vrátane ochranných pásiem, či už nezastavateľnosti západnej strany, ochranného pásma cintorína, východného mestského okruhu a genofondovej lokality z východnej strany. Severná ul. sa nebude rozširovať. Tá je naprojektovaná a je dostatočne široká, aby prepojovala budúcu IBV s mestom. Výstavba inžinierskych sietí dopravne nebude obmedzovať Severnú ul. Doprava bude riešená poľnou cestou od Tehelnej ul. Budúci rozvoj Martina je však, ako som spomínal, situovaný do východnej strany mesta,

tak ako to určuje územný plán. Preto je pre budúci rozvoj potrebné vytvárať podmienky na bývanie tak, aby mladí ľudia neodchádzali z mesta. Pokles obyvateľstva v Martine za ostatné obdobie je značný a alarmujúci. Má neblahý vplyv aj na financie v mestskom rozpočte, a preto treba hľadať cesty a riešenia, ako zabezpečiť bývanie pre mladých ľudí v Martine. Doprava bude mať vždy vplyv na životné prostredie, ale to je daň za to, že bývame v meste. Samozrejme, je potrebné, aby sa riešilo aj dopravné prepojenie po celej východnej strane mesta.“

Aktivistku O. Roháľovú trápi aj ďalší problém: „Ide nám o záchranu mokrade pri studničke, ktorá mala kečysi rozmer 6 x 5 m a teraz je to len polovica. Nachádza sa pár metrov od konca parkoviska na Severnej ul. Keďže sú mokrade ohrozené agresívnymi náletovými drevinami (vřby), požiadali sme mesto, aby ich počas zimného obdobia odstránil. Máme to prisľúbené, preto verím, že sa to zrealizuje.“

Autor: Eubomír Chochula

Mokrade na tomto mieste vysychajú

Rekonštrukcia vodovodnej siete na Strážach Časť prác je už hotová

V súčasnosti je zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou pre časť mesta Martin – Podháaj, oblasť Milošovo-Stráne z čerpacej stanice pitnej vody na Hollého ul. Voda je sem dopravovaná zo Žabokriek a následne privádzaná do vodojemu Milošovo. Z výtlačného potrubia sú zároveň zásobovaní obyvatelia na Bezručovej ul. Z vodojemu Milošovo je zásobovaná lokalita Milošovo Žingorovou ul. smerom na Podháaj a zároveň sú zásobovaním obyvateľstva sa dopravuje pitná voda do čerpacej stanice Podstráne. Z tejto čerpacej stanice je voda výtlačným potrubím dopravovaná do vodojemu Stráne a zároveň slúži aj na zásobovanie obyvateľstva po trase tohto potrubia. Voda vo vodojeme Stráne slúži na zásobovanie lokality Stráne.

K riešeniu tohto problematického zásobovania vodou sa pre MN vyjadřila výrobná-investičná riaditeľka TURVOD-u Ing. Alena Chudíková.

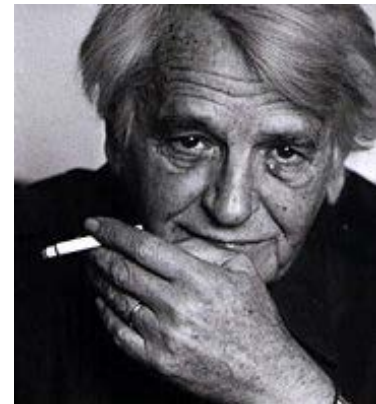
- Takýto systém zásobovania obyvateľstva pitnou vodou cez systém čerpacích staníc nie je vhodný, o. i. pre závislosť od dodávky elektrickej energie a funkčnosti čerpadiel. Systém mohol byť vhodný v minulosti, avšak

vzhľadom na neustále sa rozširujúcu zástavbu rodinných domov sa dnes prejavuje ako nevyhovujúci a rizikový. V oblasti vodojemu Milošovo je v súčasnosti zásobovanie pitnou vodou neustále dosť problematické z dôvodu nedostatočných tlakových pomerov. Z uvedených dôvodov pristúpila Turčianska vodárenská spoločnosť k príprave a už aj k realizácii projektu „Martin – Stráne, zlepšenie tlakových pomerov“, ktorým sa zmení celý systém zásobovania pitnou vodou tejto lokality. Z čerpacej stanice na Hollého ul. sa bude voda čerpať ako doteraz do vodojemu Milošovo, pribudnú však čerpadlá na čerpanie vody aj do vodojemu Stráne cez novonavrnuté výtlačné potrubie na Ul. hrdinov SNP v dĺžke cca 2 170 m. Z vodojemu Stráne bude voda dopravovaná do lokality Stráne a oblasti Korunovo tak ako v súčasnosti. Akurát jestvujúce výtlačné potrubie z čerpacej stanice Podstráne sa zrekonštruuje. Nakoľko sa z tohto potrubia bude zásobovať obyvateľstvo, musia sa na potrubí dobudovať 3 nové redukčné šachty. Zásobovanie lokality Milošovo – Podháaj si však vyžaduje dobudovanie nového potrubia na Žingorovej ul. Zároveň sa v jestvujúcich vodojemoch zrealizujú potrebné technologické úpravy v armatúrnych komorách, zrekonštruje sa čerpacia stanica

Hollého ul. Zrealizujú sa nové prenosi na vodárenský dispečing spoločnosti. S prípravou celej tejto významnej investície začala spoločnosť spracovaním štúdie už v roku 2016, stavbu sme začali v októbri 2019. V roku 2019 sme zrealizovali časť nového výtlačného potrubia z čerpacej stanice Hollého ul. do vodojemu Stráne. V roku 2020 sme pokračovali vo výstavbe, avšak vzhľadom na koronavírus sa výstavba rozbehla pomalšie, ako sme predpokladali. Pokračovali sme v realizácii nového výtlačného potrubia, rekonštrukcii čerpacej stanice Hollého ul. a k dnešnému dňu (22. 10.) sa realizovala aj rekonštrukcia pôvodného výtlačného potrubia z čerpacej stanice Podstráne. Realizáciu však sprevádzalo viacero nepredvídateľných faktorov (prítomnosť balvanov vo výkope na Ul. hrdinov SNP a nezaznamenané lomy na pôvodnom výtlačnom potrubí). Týmto sme dosť zneprijemili život dotknutým obyvateľom, za čo sa im opätovne ospravedľujeme a zároveň im chceme aj touto cestou poďakovať za veľkú dávku trpezlivosti a spolupráce, nakoľko v týchto lomoch (ktoré boli prevažne na súkromných pozemkoch) sa nové potrubie nedalo technologicky vŕhovať a de facto sme niektorým obyvateľom rozkopali celé záhrady. Toto do značnej miery ovplyvnilo dĺžku a termín výstavby. Stavba bude ukončená v r. 2021 prácami na Žingorovej ul.

Stranu pripravil: M. Beňadik

Osobnosti

Ladislav Mňačko

- spisovateľ, publicista, redaktor (* 29.

1. 1919 Velašské Klobouky - † 24. 2. 1994 Bratislava)

Detstvo prežil, keď sa jeho rodičia r. 1920 presťahovali z Čiech, v Martine na Marxovej ul. (v Jahodníkoch). Tu chodil do ľudovej školy, na gymnázium a vyučil sa za drogistu. V r. 1939 tu pracoval ako stavebný robotník, po vzniku slovenského štátu ho s rodičmi vypovedali do protektorátu. V r. 1940-44 bol za odbojovú činnosť väznený v koncentračnom a pracovnom tábore, odkiaľ ušiel a v r. 1944-45 pôsobil v protifašistickom odboji na Morave. V r. 1945-48 bol redaktorom Rudého práva v Prahe, 1948-54 Pravdy, 1954-56 redaktor, po 1956 šéfredaktor Kultúrneho života, neskôr v slobodnom povolani ako publicista. V r. 1967 na protest proti postojom KSČ v arabsko-izraelskom konflikte emigroval do Izraela, v r. 1968 sa vrátil, po okupácii ČSSR po auguste 1968 znovu emigroval do Rakúska, kde pokračoval v publicistickej práci. V r. 1990-94 pôsobil v Bratislave. V rade cestopisných a politických reportáží spracoval rôzne témy v duchu oficiálnej socialistickej publicistiky, súčasne však podrobil kritike praktiky totalitného režimu, najmä v reportážnych knihách Kde končia prašné cesty a Oneskorené reportáže. Do histórie Martina sa smutne zapísal knihou o procese Viliama Žingora, v ktorej podal podrobné tendenčné svedectvo o priebehu súdneho konania. Podľa jeho vlastných slov v tomto smere zlyhal, dal sa zneužiť na politickú objednávku komunistickej strany a tým sa podieľal na tragédii V. Žingora. Proti okupácii 1968 protestoval v sérii esejí Agresori a Siedma noc. Mládeži adresoval prózu Marxova ulica, autobiografické črty mal úspešný román Smrť sa volá Engelchen. Najznámejší je román o karierezme komunistických funkcionárov a mechanizme ich vládnutia Ako chuťi moc.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: archív

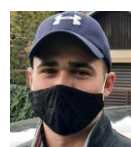
Anketa – Podháaj – Stráne

Ivana Marčeková,
Timravy – Nepáči sa mi tu pohyb Rómov. Keď som išla domov z práce, alebo keď človek

ide cez park alebo okolo, všade ich bolo plno. Tu vedľa robila kamarátka pizzu – prišiel jej tam Róm vyčítať, strekla mu do očí kaseť, keď ju napadol, ale ešte ona mala z toho zle, keď prišli policajti. Ja som tu spokojná, keby tu nebol ten bordel. Bývam tu 16 rokov, odkedy som sa sem presťahovala a odvtedy sa to nezlepšilo, je to stále rovnaké. Čítala som v novinách, že sa má rekonštruovať námestie, ale nič sa nedeje. Bolo by to tu pekné, aj parkovacie miesta – nemám auto, ale keď vidím, ako sa tu parkuje... Počula som, že sa tu neďaleko má stavať ešte jeden činziak – to idú zničiť všetku zeleň? Zeleň je potrebná, nemôžeme tu mať činziak na činziaku a samý betón. To je o ničom. Neviem to isto, len som to počula – ale viete, na Podháaji, čo sa povie,

to je sväté. Informácií veľa nemám, teraz som nedávno dostala Mestské noviny, ale inak nič. Mój názor: viacej zelene, menej barakov.

Matej Paulovič, Ul. hrdinov SNP – Bývam na Ľadovni, vyrastal som na Kronerke, potom priamo v centre, nakoniec sme sa presťahovali sem na Stráne – „na vidiek“. Ocino tu mal celý život chatu, celý život tu fungujeme. Nám sa tu vždy páčilo, preto tu napokon rodičia postavili dom. Všetci sa sem teraz hrmú, lebo je to blízko do mesta, je fajn mať tu domček a hlavne je tu ešte pokoj. Začalo to byť lukratívne – lebo je to „od“ a pritom je to stále „v“. A je to skoro v hore, kúsok odiaľ to je ferrata, aj pešo zjádzate. Problémom je, že všetko je až v meste, ale ako vravím, to je aj výhoda aj nevýhoda. No človek potrebuje bankomat, musí ísť dolu do mesta, potrebuje potraviny, je

odkázaný na tie pri kruháči, aj tie nie sú vždy otvorené. Žalostná je doprava, kto potrebuje MHD – to je katastrofa. Naši kvôli tomu nemôžu ani do roboty chodiť autobusom, ráno je to nemožné, ani keby si privstali, nehovorím už o cene. Aj keď chceme ísť s deťmi, aby vedeli, čo je to MHD, musíme si všetko napasovať na daný spoj, lebo inak ďalší až o hodinu. Aj cesta bola žalostná, teraz sa kus urobil, ale hore je to stále také.

Peter Frkňák, Hollého ul. – Bývam na Severe, od narodenia, už 35 rokov, a tu som len u babky, ktorá má 83 rokov. Tá je spokojná ☺ Občas sem chodím a mám kamaráta poslanca, takže viem, že sa tu má rekonštruovať námestie. Doprava je tu zlá a bude čoraz horšia, áut bude čoraz viac, ale s tým nič nespravíme. Sme radi, že postupne spravili cestu, aj niečo z chodníkov – nedá sa všetko naraz, hlavne v tomto období. Ja viem, že ľudia by to chceli hneď, ale to nejde.

Osobnosti

Zoltán Tomori

lekár, pedagóg, vedec a univerzitný profesor (* 09.12.1926 Veľké Slemence)

V r. 1951 absolvoval medicínu na LF UK v Bratislave a v Košiciach, 1964 CSc. (UK, Praha), 1968 docent a 1975 DrSc. (UPJŠ, Košice), 1977 profesor (Palackého univerzita, Olomouc). V r. 1953-1968 pracoval na LF UPJŠ, 1969-1986 docent, profesor, vedúci ústavu, prodekan JLF UK v Martine. So spolupracovníkmi (najmä terajšími profesorami A. Stránskym, K. Javorkom a J. Jakušom) zdokonaľoval výučbu a rozvíjal neurofyziologický a kardiorepiračný výskum. Od r. 1986 znovu pôsobil na LF UPJŠ v Košiciach. Bol riešiteľom 12 výskumných úloh i rôznych grantov a organizátor štátneho a zdravotníckeho plánu výskumu, člen mnohých domácich i európskych odborných spoločností, spoluorganizátor početných vedecko-odborných konferencií domácich aj medzinárodných, vrátane tradičných Martinských dní dýchania. Organizoval školu Spánkovej medicíny pre stredo európske krajiny v Košiciach (2002). Absolvoval rad študijných pobytov v zahraničí, vrátane Oxfordu, Antverp a Štrasburgu. Bol ocenený mnohými cenami a vyznamenaniami, o. i. Cenou ministra zdravotníctva, Štátnou cenou ČSSR (1983) za objavné práce a monografiu Korpáš J., Tomori Z.: Cough and other respiratory reflexes, Jesseniovej ceny Prezídia SLS a ceny LF UPJŠ, ceny odborných spoločností SLS, ceny ministra školstva SR pre vedu a techniku (2005). Zlaté medaily Jesseniovej UPJŠ 2009, Zlatej medaily Jesseniovej LF v Martine UK ai. Viac ako 60 rokov sa venoval pedagogickej, vedecko-výskumnej a zdravotnícko-organizačnej činnosti, autor 4 monografií, viac ako 130 prác v domácich i zahraničných časopisoch a zborníkoch a do 200 prednášok. Autor 4 prijatých zlepšovacích návrhov. Jeho vedecká práca mala významný ohlas vo svete.

Zdroj: osobnostisk, jfmed.unibask, upjssk
Foto: ÚPFJLF

Čo všetko bude v objekte „Košútka“ po rekonštrukcii?

Vizualizácia „Košútky“ po rekonštrukcii. Zdroj: mp

Momentálne sa v Košútoch 1 uskutočňujú stavebné práce na budove „Košútka“, do ktorej sa „zahryzli“ bagre a ťažké mechanizmy.

Obyvatelia obytných blokov na Hodžovej ul. v Košútoch 1, ktorí sa predtým sťažovali na návštevníkov herne v objekte „Košútka“, keď odtiaľ nad ráno s hlukom odchádzali, často v podguráženom stave a s vulgárnym slovníkom, dúfajú, že po rekonštrukcii tam už nebude podobné zariadenie. Nebude; miesto nej tam bude večierka, resp. mini potraviny s pečivom a lahôdkami. Vlastník „Košútky“ Marek Pavlovič pre MN ešte uviedol, aké ďalšie prevádzky by po rekonštrukcii mali byť súčasťou zmodernizovaného poly-

funkčného objektu: „Bude tam 29 bytov, garáže na prízemí, pekárňu, lezecká desaťmetrová stena, detský kútik + herňa pre deti, kaderníctvo, kozmetika, „solárko“, piváreň s grilom a veľkoplošnými obrazovkami

na sledovanie športových prenosov, fyzioterapeut, kvetinárstvo, kancelárie. Termín dokončenia rekonštrukcie a výsledná suma závisia od počasia a iných okolností.“

Ešte pred rekonštrukciou trápili občanov v tejto lokalite pri parčíku aj bezdomovci, ktorí po vypití väčšieho množstva svojej obľúbenej „dunihlavy“ obťažovali verejnosť. Často sa stávalo, že privolaní mestskí policajti už na tom mieste nemali čo riešiť, lebo bezdomovci sa medzitým stihli „prestáhnovať“ inde a potom sa zasa vrátili tam, kde sa zdržiavali predtým. Ako sa to zmení (a či vôbec) po tom, čo budova začne plniť inú funkciu ako v minulosti, to sa ukáže po prestavbe „Košútky“.

Autor: Ľubomír Chochula

Stavebné práce na budove sa už začali. Foto: Tch

Alarmujúca dopravná situácia, absencia pošty, nedostatok ihrísk

Peter Jurošek

Peter Jurošek býva na Hurbanovej ul., ktorá je počas špičky neúnosne dopravné zaťažená.

„Pokiaľ nevyriešia kruhový objazd, situácia sa nezlepší. Vodiči, ktorí nechcú ísť cez „kruháč“, si skracujú cestu práve cez Hurbanovu ul. Nehovoriac o tom, že na „Hurbanke“, ktorá je najväčšou základnou školou s materskou školou v meste (navyše v areáli je aj plaváreň, ihrisko Fomatu), vozia rodičia svoje deti aj z iných mestských častí, prípadne z Vrútok a okolitých obcí. Treba si dávať veľký pozor, aby vám niekto neskočil

pod kolesá. Riziko kolízií sa zvyšuje preto, že sa doprava zahusťuje. Máme tu dve veľké obchodné centrá, ktoré priťahujú nakupujúcich. Ti cestujú prevažne autami. Je tu viac hluku a má to vplyv aj na kvalitu životného prostredia (zvyšovaná koncentrácia výfukových plynov). Nevie si predstaviť, ako by to bolo, keby sa Martinské terasy po dobudovaní dopravné napojili na Severnú ul., lebo už teraz je to preťažené. Potom by hrozili veľké zápchy a ťažko by sa dalo napojiť na Jilemnického ul. Mrzí ma to, ale nájdú sa aj nedisciplinovaní vodiči, ktorí si mylia Hurbanovu ul. s hlavnou cestou, nedodržiajú predpísanú rýchlosť v obytnej zóne, jazdia rýchlo a bezohľadne. Pokoj moc nemáme ani v noci, vtedy pre zmenu počujeme pískanie pneumatík na „kruháci“

ako na pretekoch. Problém je tiež to, že v Košútoch nemáme poštu. Najmä teraz počas „korony“, keď sa musia dodržiavať tie opatrenia, to cítime ako veľký hendikep. Najbližšia pobočka pošty je na Severe, ale je to tam maličké a z hľadiska kapacity nedostatočné. Čakať dve hodiny v rade na to, aby ste si vyzdvihli nejakú zásielku, to je fakt príliš. O zriadení pošty v Košútoch sa hovorí už dlho, je to vždy téma aj pred voľbami, ale realita je potom iná. V našej mestskej časti mi chýba aj lepšia infraštruktúra pre deti a rodiny s deťmi, multifunkčné ihriská a pod. No a kapitolou samou o sebe je svetelný smog, ktorý vytvárajú obchodné centrá,“ podotkol pre MN Peter Jurošek.

Autor: Ľubomír Chochula

Zástavka bez prístreška v Hornom Záturčí a diery na chodníku

Milan Kostelný na zastávke v Hornom Záturčí.

Rodený Martinčan Milan Kostelný (ročník narodenia 1943) sa zaujíma o veci verejné. Záleží mu na tom, ako sa vyvíja Martin (osobitne Horné Záturčie, v ktorom žije už 50 rokov). Ako informoval MN, poslal 20. júla 2020 primátorovi mesta Martin Jánovi Dankovi list, v ktorom poukazoval na problémy.

„Posledná zástavka MHD v Hornom Záturčí (pred zákrutou smerom k semaforom na obchvat) nemá

prístrešok ani lavičku pre cestujúcich, ktorí na tomto mieste nemajú účinnú ochranu pred nepriaznivým počasím (dážď, sneh, vietor). To sa máme, keď cestujeme do Dolného Záturčia, Vrútok a pod., ist' skryť na opačnú stranu, kde taký prístrešok existuje, a potom prebehnúť cez cestu k autobusu?

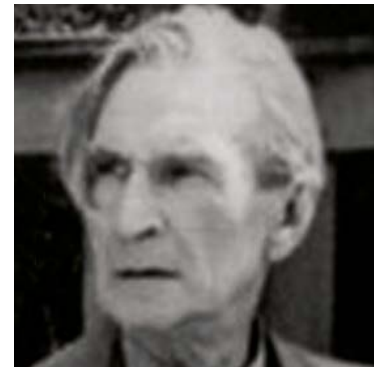
Určite nie, to je nebezpečné pre všetkých, najmä pre starších ľudí, pričom väčšina obyvateľov Horného Záturčia sú dôchodcovia! Nič sa s tým nerobí, žiadny posun vpred, žiadne osade-

nie prístreška na zástavke, dokonca nedokázali ani opraviť diery v asfalte na chodníku na tej zástavke, čo je neuveriteľné, keďže ide o miesto, kde sa nastupuje do autobusu a vystupuje z neho. Už včera bolo neskoro, súčasný stav je neakceptovateľný. V Dolnom Záturčí sa rekonštruje kultúrny dom, o niečo ďalej má vzniknúť rekreačná zóna, ale Horné Záturčie akoby bolo od macochy, pričom my tiež poctivo platíme daň z nehmuteľnosti. Ďalším problémom je chodník od Včelína k semaforu na obchvate, ktorý si ľudia vyšliapali, je to tam vychodené, ale keď zaprší, je tam blato a nedá sa tadiaľ chodiť.“

Z odboru komunálnych služieb MsÚ prišla p. Kostelnému odpoveď, že sa pripravuje komplexná rekonštrukcia zástavky aj s osadením prístrešku. Ako dodal pre MN p. Kostelný, vlni bol dvakrát osobne u primátora, ktorý mu sľúbil, že to bude do konca roka 2019.

Autor, foto: Ľubomír Chochula

Osobnosti

Arnold Flögl

Operný spevák (bas), pedagóg a herec (* 10. 7. 1885 Kroměříž – † 20.

11. 1950 Bratislava). Vyučil sa za zubného technika, ale viac ho zaujímal spev. Odišiel do Martina, kde v rokoch 1909–1912 pôsobil v Slovenskom spevokole. V Martine sa zoznámil s Vladom Meličkom, budúcim korepetítorom a zbornajstrom opery SND a bratom vynikajúcej herečky Hany Meličkovej. V apríli 1912 zorganizoval Meličko so Slovenským spevokolom predstavenie Weberovej opery Čarostrelec so sprievodom klavíra a harmónia a na Augustových slávnostiach ho zopakovali so sprievodom orchestra vrútockých železničiarov. V tomto pamätnom predstavení si A. Flögl opäť zaspieval Gašpara. Na odporúčanie dr. A. Koliska a S. Hurbana-Vajanského dostal príležitosť pohostinsky vystúpiť v pražskom Národnom divadle. Tam ako hosť pôsobil od decembra 1912 do apríla 1913, potom sa stal riadnym členom opery Národného divadla až do júla 1919. potom pôsobil v Kráľovskej opere v Záhrebe a v opere Národného divadla v Brne (1924–30). Od roku 1930 bol sólistom opery SND v Bratislave, kde pôsobil až do svojej smrti. Pôsobil ako pedagóg na Hudobnej a dramatickej akadémii pre Slovensko, respektíve na Štátnom konzervatóriu v Bratislave (1935–1945). Vynikal svojim krásne školeným hlasom. Svojim herectvom sa dokázal vteliť do vážnych aj groteskne démonických úloh, ktoré zvyrazňoval prirodzenými výrazovými prostriedkami. Bol známy aj ako wagnerovský operný interpret, ako neporovnateľný a ojedinelý umelec. Pokúšal sa aj o opernú réžiu. Vynikal ako interpret a nadšený propagátor ľudových piesní. Prekladal do slovenčiny operné libretá a texty (napr. s L. Ondrejovom preložil Smetanovu Predanú nevestu). V posledných rokoch života sa objavil ako herec v niekoľkých filmoch. Napr. Varúj...! (Mmčo), Vlčie diery (Huco).

Zdroj: snd.sk, operaslovakia.sk

Foto: archív

Prácou v teréne medzi občanmi zistíte, aké sú ich reálne problémy

MN sa spýtali exposlanca Petra Töröka, ktorý bol členom MsZ v rokoch 2006 až 2018, ako hodnotí prvý polčas aktuálneho volebného obdobia, aký má názor na to, ako sa vyvíja mesto Martin a mestská časť Záturčie.

Peter Török

Ako mesto Martin, tak aj mestská časť Záturčie za posledné dva roky podľa môjho názoru nerealizujú nijaké nové projekty alebo aktivity, doťahujú sa len staré investičné

akcie, ktoré riešilo ešte bývalé vedenie mesta. Napr. sa robí rekonštrukcia kultúrneho domu Záturčie, kde pôvodne schválených 850 000 eur už nestačí a požaduje sa ďalších 400 000 eur. Za 1 200 000 eur bolo možné postaviť aj novú multifunkčnú budovu. Prečo sa v danom KD realizujú ubytovacie priestory, komu bude slúžiť? Občanom MČ Záturčie? Mestu Martin? Vráti sa táto investícia, a kedy? Pred voľbami pred dvoma rokmi som si vypočul sľuby zvoleného pána primátora, ako aj zvolených poslancov za MČ Záturčie, z ktorých som veľmi sklamaný, nakoľko sídlisko stagnuje a problematika MČ Záturčie je na periferii záujmov mesta a jeho vedenia. Sám osobne po Záturčí neregistrujem pohyb

poslancov, ktorí pred voľbami sľubovali zmenu. Aká zmenu?

Čo je podľa teba najväčší problém Martina a Záturčia?

Nekonceptné vedenie mesta a MČ Záturčie. Uvediem príklad: MČ Záturčie je od centra mesta Martin asi najviac vzdialená, teda hneď po Priekope. V minulosti, pokiaľ mám vedomosť, bol zo strany novozvoleného primátora sľub, že v meste Martin bude mestská hromadná doprava bezplatná. V rozpore s týmto sľubom však tento rok cestovné naopak vzrástlo na jedno euro. Tomu pripisujem zvýšenie hustoty premávky, keďže podľa môjho názoru každý radšej využije svoje auto, ako za rovnakú cenu využiť prostriedky MHD. Myslim si, že nie som sám, kto registruje v poslednej dobe zvýšenie hustoty premávky v meste a časté zápchy. Ako ďalší vážny problém MČ vidím zviditeľňovanie sa asociálov, bezdomovcov, narkomanov a iných živlov. Registrujem ich denne.

Keby si bol poslanec, aké riešenia by si ponúkal?

Len prácou v teréne medzi obyvateľmi zistíte, aké sú ich reálne problémy. Ako poslanec som často trávil čas práve medzi ľuďmi v Záturčí. Riešenia prichádzali s aktívnou komunikáciou s úradom a obyvateľmi. Vždy som sa vedel postaviť pred ľudí v mojej mestskej časti, aj keď

nie vždy každému dokážete vyjsť v ústrety.

Občania sú čoraz viac nielen kritickí, ale aj náročnejší. Ako uspokojiť ich požiadavky, keď peňazi, ako už tradične, nikdy nie je dost?

Nemyslím si, že nie je dost' finančných prostriedkov na riešenie bežných problémov. Podľa mňa je to len výhovorka zo strany vedenia mesta. Prostriedkov je, myslím si, dost', len nie sú využívané efektívne. Zaráža ma veľa vecí a faktov: Zvyšovali sa dane z nehmuteľnosti, cestovné, poplatky za parkovacie miesta, viem, že sa pripravuje zvyšovanie poplatku za smeti atď. Ale na prvom zasadnutí mestského zastupiteľstva po komunálnych voľbách si primátor dal schváliť zvýšenie mesačného platu o 50 percent, až na 5380 eur. A to ešte pre mesto vtedy neurobil nič. Dokonca sa v nedávnej minulosti vyjadril, že v ďalších komunálnych voľbách už kandidovať nemieni. A tak je na zväznenie, či by nášmu mestu viac neprospeľ primátor, ktorý by bol rodák z Martina a mal by dlhodobejšiu ambíciu ako jedno funkčné obdobie, počas ktorého sa toho niekedy naozaj veľa stihnúť nepodarí. Mesto Martin je tým na Slovensku známe, že nikdy nemalo primátora rodeného Martinčana, ktorému by záležalo na našom meste a našich obyvateľov, ktorí pomaly opúšťajú mesto Martin.

Autor: (f'ch)

Osobnosti

Elena Straková-Čičmancová

Oochotnícka herečka, kultúrna pracovníčka (* 22.11.1889 Martin - † 15. 1. 1977 Turčianske Teplice). Bola dcérou Jána Čičmanca (významného príslušníka národného hnutia v Martine, signatára Martinskej deklarácie 1918) a manželkou Jána Straku – významného bankového úradníka, zakladateľa Sokola v Martine, otca o.i. herečky a rozhlasovej pracovníčky Viery Bálinthovej). Absolvovala dvojročný dievčenský ústav v Modre. Do roku 1922 pôsobila v Martine, 1922 – 1929 v Bratislave, 1929 – 1938 v Košiciach, od roku 1938 opäť v Martine. Od roku 1906 sa venovala ochotníckemu divadlu, ako členka Slovenského spevokolu v Martine sa v rokoch 1906 – 1924 predstavila temer v 60 úlohách. Bola výraznou predstaviteľkou realistického divadla, uplatnila sa v komických i tragických postavách. Vynikala hlasovým prejavom a pohybovou kultúrou, zaslúžila sa o vysokú kvalitu hereckého prejavu martinského ochotníckeho súboru. V predstaveniach Slovenského spevokolu aj recitovala a spievala kuplety, balady, ľudové piesne a vystupovala v spevohrách. Prispela k šíreniu divadelnej kultúry v Turci, účinkovala aj v iných slovenských mestách. V roku 1919 aj režirovala v Ivančinej hru Kamenný chodníček. Do hereckého diania sa zapojila aj v Bratislave, kde pôsobila ako herečka v divadelnom odbore Živeny. Na pôde Živeny pokračovala v tomto pôsobení aj počas života v Košiciach. Spolupracovala s košickým rozhlasom, kde čítala rozprávky a účinkovala v rozhlasových hrách. Organizátorka ženského hnutia, zakladajúca členka najstaršieho ženského spolku Živena, členka Matice slovenskej, Muzeálnej slovenskej spoločnosti, družstva Lipa, od roku 1922 čestná členka Slov. spevokolu v Martine. V roku 1969 jej udelili vyznamenanie Za vynikajúcu prácu za celoživotnú prácu v ženskom hnutí.

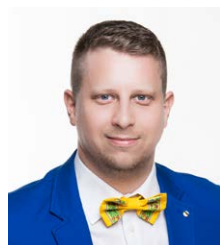
Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: Literárny archív SNK

Verejný priestor Priekopa

Mnohí Priekopčania dúfajú, že po dostavbe bytoviek príde čas na skvalitnenie prostredia

Posledné roky v mestskej časti Priekopa vzniklo množstvo bytových domov a ďalšie sa budú čoskoro kolaudovať. Predovšetkým ide o časť v okolí ZŠ Valaš'ana-Dolinského.

Stanislav Thomka

Pre mesto je dôležité, aby bolo dostatok bytov pre obyvateľov. Vznikli bytové domy v okolí kolkárne, prebieha rekonštrukcia bývalého hotela Luna, finalizuje bytový dom Javorka, začína sa výstavba v priestore bývalej železničnej škôlky ako aj krčmy známej ako „Dymovnica“. Okrem toho, že vzniknú nové bytové jednotky, kde budú bývať prevažne mladé rodiny, tak pre komfort Priekopčanov a pre kvalitnejší a lepší život musí mesto vytvoriť aj kvalitný verejný priestor v ich okolí. Už v roku 2019 sme v rozpočte mesta schválili pre Priekopu 70 000 eur pre revitalizáciu parkov a detských ihrísk. Kvalitu života v mestskej časti vnímajú obyvatelia predovšetkým na základe verejného priestoru, v ktorom trávajú svoj voľný čas. Koronakríza však spôsobila to,

že peniaze určené práve na detské ihriská a parky z rozpočtu vypadli. Verím, že po tom, ako prejde toto turbulentné obdobie a mesto bude v dobrej finančnej kondícii, tak sa vrátíme opätovne k riešeniu rekonštrukcie parkov a verejných priestorov na jednotlivých sídliskách. Častokrát však stačí aj málo a drobné opravy sa dajú realizovať aj priebežne a v malom. Určite sa mnohým stalo, že videli trčať zo zeme železnú tyčku, alebo dáky kábel či odpadnutý kryt

z pouličnej lampy. Aj v tomto však svitá na lepšie časy a verím, že čoskoro bude v meste realizovaná myšlienka tzv. mestskej čaty, ktorá bude chodiť opravovať tieto drobné nedostatky, ktoré niekedy obchádzame niekoľko rokov a ich odstránením sa nám zlepši kvalita života v našom meste. Zaoberalo sa tým pred týždňom aj mestské zastupiteľstvo, keď schválilo založenie mestského sociálneho podniku. **Autor: Stanislav Thomka, foto: (bk)**

Park pri základnej škole si priam pýta nejaké zariadenia pre ľudí

15 rokov skúseností, tisíce narodených detí

Manipulácie s materiálom v CO2 boxoch – ps

Situácia s plodnosťou na Slovensku je alarmujúca. Podľa štatistik má problém s otehotnením každý šiesty pár.

Ukazuje sa aj zaujímavý paradox – štyridsiatnici majú lepšie spermie ako dvadsiatnici.

„V našom centre v Martine sme pred časom mali maturitnú triedu. Chlapci sa z recesie rozhodli, že si dajú vyšetriť spermie. U potenciálnych darcov spermií sú požiadavky na spermogram vyššie než u bežnej populácie. Z pätnástich zdravých mladých 18-ročných chlapcov ich splnili iba dvaja. Dnes majú skutočne 40-roční muži kvalitnejšie spermie ako 20-roční,“ hovorí MUDr. Peter Krajčovič zo Sanatória Helios SK v Martine. Dôvodom, prečo je to tak, nie je len znečistené životné prostredie, ale aj stres, prekonané infekcie, nezdravý životný štýl a rádiové, televízne a wifi signály.

O svojom probléme páry veľa krát ani netušia. Navyše, keď sa skombinujú zdravotné problémy u žien a u mužov, výsledkom býva neschopnosť otehotniť prirodzenou cestou. Bez pomoci lekárov – špecialistov sa páry dostávajú do bludného kruhu, na konci ktorého bývajú aj rozchody.

15. výročie vzniku – dôvod na radosť!

V martinskom Sanatóriu Helios by o tom vedeli rozprávať dlhé hodiny. Za 15 rokov pôsobenia tejto kliniky na Slovensku prešli rukami tamojších lekárov tisíce párov. Väčšina z nich sa dnes teší zo svojich detí, ktorým ku počatiu dopomohli špecialisti z tohto centra pre liečbu neplodnosti. V minulosti by bola ich cesta za vytúženým dieťaťom oveľa komplikovanejšia.

Líder v liečbe neplodnosti sídli v Martine

Na prelome milénia hľadali páry s problémom otehotniť pomoc hlavne na zahraničných klinikách. Až časom začali vznikať centrá asistovanej reprodukcie aj na Slovensku. Liečba neplodnosti bola spočiatku centralizovaná v Bratislave a v Košiciach, no na strednom Slovensku chýbala takto zameraná klinika. Začiatkom nového tisícročia sa v Martine zišla skupina lekárov so záujmom o liečbu sterility a so snahou založiť centrum asistovanej reprodukcie, ktoré by poskytovalo zdravotnú starostlivosť v oblasti umelého oplodnenia na svetovej úrovni. Túto ambíciu pomohla naplniť ponuka zo Sanatória Helios v Brne a jej zakladateľ a prim. MUDr. Pavla Texla. Vďaka tejto spolupráci a exkluzívnej sublicenčnej zmluve s austrálskou klinikou Genea World leading fertility sa do martinskej kliniky dostali najmodernejšie a najaktuálnejšie poznatky z oblasti asistovanej reprodukcie a liečby neplodnosti.

Najmodernejšie IVF centrum na Slovensku

Výborné výsledky dosahované pri liečbe neplodnosti spôsobili, že záujem o liečbu v Sanatóriu Helios veľmi rýchlo presiahol kapacitné možnosti. Pôvodná budova na Ľadovni sa preto v rokoch 2011 – 2012 rozšírila o nový moderný pavilón, ktorý spĺňa prísne požiadavky noriem kladených na tento typ zariadení. V lete 2012 tak mohol byť otvorený nový operačný a laboratórny trakt vybavený najmodernejším prístrojovým vybavením a technológiami, nové zázemie pre klientov a zamestnancov a rozšírené parkovacie plochy. Tým sa stalo Sanatórium Helios v Martine **lídom IVF na Slovensku**.

Zameranie spoločnosti bolo od začiatku smerované hlavne na diagnostiku a komplexnú liečbu neplodnosti od najjednoduchších výkonov až po samotné IVF. Okrem diagnostiky a liečby neplodnosti sa Sanatórium Helios venuje aj ambulantnej i operačnej liečbe v gynekológii.

Stále bližšie k pacientovi

Vzhľadom na vysoký záujem pacientov z iných krajov Slovenska vedenie materskej pobočky rozhodlo vybudovať partnerské kliniky, ktoré nájdete v Banskej Bystrici (od r. 2015), v Košiciach (od r. 2017) a pripravujú sa ďalšie. **Tesná spolupráca medzi Sanatóriom Helios v Brne a všetkými partnerskými klinikami skupiny Sanatórium Helios na Slovensku zabezpečuje jednotnosť v diagnostických a liečebných postupoch v liečbe sterility.** Dnes je už jedno, či pacientka navštívi Sanatórium Helios v Martine, v Banskej Bystrici či v Košiciach, všade nájde rovnaké najmodernejšie prístrojové vybavenie a špičkovú vyškolený personál. Všetci pracovníci sú pravidelne školení v Sanatóriu Helios v Brne a v Martine. Odborní pracovníci musia absolvovať rozsiahle školenia trvajúce aj niekoľko mesiacov (napr. dĺžka zaškolenia embryológa presahuje jeden rok a až následne môže začať vykonávať svoju prácu samostatne v ktoromkoľvek centre skupiny Sanatória Helios).

Sanatórium Helios sa nachádza v týchto mestách

Náskok vďaka kvalite

V snahe dosiahnuť čo najväčšiu úspešnosť v liečbe:

- sa v Sanatóriu Helios preto **pracuje 7 dní v týždni, cez víkendy aj sviatky**,
- predĺžená kultivácia embryí je štandardom každého IVF cyklu,
- do materskej sa transferuje výhradne jedno embryo - pretože úspešnosť cyklu nerastie s počtom vložených embryí, ale s počtom transferov,
- v laboratóriách Sanatória Helios sa vykonáva aj preimplantačná genetická diagnostika embryí na 5–6 dňových embryách, vďaka čomu sa šanca nep-

lodného páru na otehotnenie zvyšuje o ďalších minimálne 15 %, - samozrejmosťou je aj program darcovstva gamét – vajíčok, spermií a embryí, - vo všetkých embryologických laboratóriách Sanatória Helios sa na kultiváciu embryí využívajú moderné miniinkubátory MINC a GERI.

Technológia nezaostáva za poznatkami

V Sanatóriu Helios prebieha budúcnosť už dnes – technológie a postupy, ktoré sa v centrách Sanatória Helios využívajú, sú v súlade s najnovšími svetovými poznatkami a vďaka sublicenčii od spoločnosti GENEa sú v Sanatóriu Helios používané dlho pred tým, ako sa dostanú do komerčného použitia. Ich opodstatnenosť dokazujú štatistiky úspešnosti, ktoré každá z klinik Sanatória Helios každoročne vyhodnocuje a zverejňuje. Snahu značky Sanatórium Helios si môže odborná aj laická verejnosť overiť aj v analýze nezávislej americkej spoločnosti Global Clinic Rating, ktorá je zameraná na kliniky pre liečbu neplodnosti vo svete. Spomedzi 1850 klinik je Sanatórium Helios v Brne na 2. mieste a Sanatórium Helios v Martine na 11. mieste spomedzi všetkých centier na svete a je jednotkou na Slovensku (o umiestnení Sanatória Helios SK medzi svetovou špičkou v oblasti liečby neplodnosti sa pacienti môžu presvedčiť na www.gcr.org/top/fertility).

Úspešnosť liečby v číslach

K dnešnému dňu bolo v Sanatóriu Helios v Martine zrealizovaných 8441 IVF cyklov, 6248 embryotransferov, 2530 kryoembryotransferov. Jednoducho povedané - vďaka Sanatóriu Helios a IVF sa narodilo viac ako 5000 detí. Ďalších mnoho stoviek detí sa narodilo po absolvovaní inej liečby (inseminácie a pod.) Keďže reprodukčná medicína je stále relatívne mladý odbor medicíny, neustále sa vyvíja a zdokonaľuje. Cieľom spoločnosti Sanatória Helios vždy bude udržať si odbornú úroveň poskytovania zdravotnej starostlivosti porovnateľnú s najuznávanejšími svetovými klinikami so zreteľom na bezpečnosť a úspešnosť liečby. **Autor: (pv)**

Prednosta Okresného úradu v Martine Vladimír Polakovič pre MESTSKÉ NOVINY: Verím, že to bude klapať a nájdeme spoločnú reč

Od 1. septembra vystriedal Marcela Maťovčíka v kresle prednostu Okresného úradu v Martine Vladimír Polakovič.

Vyštuoval manažment na Univerzite Komenského v Bratislave, dva roky študoval na Stavebnej fakulte STU. Pracoval v komunálnej sfére, z toho 6 rokov ako riaditeľ Správy športových zariadení mesta Martin. Podnikal v stavebníctve ako právnická, aj ako fyzická osoba. Momentálne má ako štátny zamestnanec podľa zákona o štátnej službe pozastavené živnostenské oprávnenie a v s.r.o., ukončil výkon funkcie štatutára. Aké boli jeho prvé kroky a aké sú jeho priority, hovorí v rozhovore pre MESTSKÉ NOVINY.

Vladimír Polakovič

okružle pečiatky, oni rozhodujú a vydávajú rozhodnutia a, samozrejme, potom aj za ne zodpovedajú. Ja som tu na to, aby som ustriehol zákonnosť týchto rozhodnutí, riešil spory a manažoval riadiace procesy. Zatiaľ môžem s mojimi podriadenými vysloviť spokojnosť, vidím, že sú to odborníci na svojich miestach. Nástup do funkcie mi neželane spestril núdzový stav kvôli pandémie COVID-19, ako aj nedávny povodňový stav. Keďže som predsedom bezpečnostnej rady okresu Martin, aj predsedom krízového štábu, nenudím sa. S kolegami v týchto dvoch orgánoch na týždennú bázu monitorujeme situáciu a prijímame dôležité rozhodnutia. Nemal som doteraz čas „obeť“ región a nadviazať tesnejšiu spoluprácu so samosprávami. Verím, že to čo najskôr napravím.

Ľudia sú zvyknutí, že po zmene na čele úradu dochádza aj k personálnym zmenám...

- To, samozrejme, nemôžem vylúčiť. Pohyb pracovníkov je prirodzený. U nás je to o niečo ťažšie, pretože vedúcich odborov si nevyberá prednosta, ale prechádzajú výberovým konaním ministerstva vnútra a sú menovaní priamo ministerstvom. Síce mám právomoc podať podnet či sťažnosť, pri opakovaných pochybeniach i návrh na ich odvolanie, ale verím, že k takému nedôjde. Neprišiel som na úrad s „krvavými očami“, ani preto, aby som ľudí vyhadzoval z práce. Nikomu úmyselne neublížim, tak ma rodičia nevychovali. Hneď pri pr-

vom stretnutí som zamestnancom povedal, že moju dôveru si získavať nemusia, pretože ju majú. Dôvera sa dá len stratiť - a je len na nich, či si tú moju udržia. Za obdobie, čo spolupracujeme, môžem skonštatovať, že sa nič zásadne nezmenilo a svojim podriadeným verím. Prídu určite aj turbulentnejšie obdobia a budeme riešiť závažnejšie veci než doteraz. Tam sa ukážu ich charakter a možno svoj názor prehodnotím. Na druhej strane treba povedať, že do štátnej služby sa odborníci príliš nehrnú. Jednak z dôvodu slabšieho finančného ohodnotenia oproti službe verejnej, ale aj kvôli zvýšeným nárokom na odbornosť, zodpovednosť a započítaniu rokov praxe. Ale to je na inú tému...

Možno konštatovať, že proces odovzdania a prebratia úradu sa uskutočnil hladko, našli ste tu fungujúci úrad?

- Viete, na okresných úradoch fungujú veľmi striktné riadiace a kontrolné mechanizmy, sme pod prísnu kontrolou ministerstva vnútra. Zatiaľ som sa tu nestretol so žiadnymi závažnými problémami, ale už mi pristáli na stole nejaké podnety, v ktorých občania vyjadrujú nespokojnosť s rozhodnutiami úradu v predchádzajúcich obdobiach. Samozrejme ich prešetrim a v prípade pochybenia úradu, urobíme nápravu. Ak budú naďalej nespokojní, môžu sa odvolať na vyšší správny orgán.

Áno, môj predchodca M. Maťovčík mi odovzdal funkčný úrad, ako sám povedal, bez „kostlivcov v skrini“. Tak dúfam, že sa žiadni neobjavia. Na druhej strane, je to tu živý organizmus, kde denno-denne prichádzajú nové podnety. Som si vedomý, že práca prednostu OÚ je prácou na dobu určitú a je naviazaná na výsledok volieb. Chcem ten čas, počas ktorého budem zastávať funkciu prednostu OÚ, využiť na to, aby som splnil, čo som sľúbil. Či už to budú štyri roky, či dlhšie alebo kratšie obdobie, úrad chcem nastaviť pro-klientsky a dohliadať na jeho protikorupčnosť. Budem mať - a už mám - otvorené dvere pre každého občana okresu Martin. Chcem žiť s pocitom, že som pre nich urobil všetko a naše

rozhodnutia boli zákonné, odborné a nespochybniteľné. Zaoberám sa každým jedným oficiálnym podnetom, s cieľom dopátrať sa k pravde.

V ktorých projektoch predchádzajúceho prednostu chcete pokračovať? Mám na mysli projekt klientskeho centra v býv. Neografie, prípadne iné projekty.

- Viem len o jednom, žiadne ďalšie nenašiel, ani ma na ne nikto neupozornil. Čo sa týka klientskeho centra, v ňom určite áno. Dostal som sice voľnú ruku od ministerstva vnútra, čo sa týka prípadnej zmeny lokality, ale v tomto smere mám jasno. Chcem pokračovať v tom, čo začalo ministerstvo v minulom volebnom období. Občania by si na relatívne malom priestore vybavili všetko, čo potrebujú, keďže obidva úrady, tak okresný, ako aj mestský, by boli kúsok od seba. Naviac by boli logisticky prepojené s plánovaným biznis centrom. Ako je známe, už sú pre potreby klientskeho centra odkúpené pozemky a časť budov v areáli bývalej Neografie. Boli síce medializované nejaké informácie o nevhodnosti tejto kúpy, ale mne neprináleží ju hodnotiť. To nech preveria orgány na to určené. Ja sa zameriam na jeho výstavbu. Určite je nelogické a proti-klientske, keď občania, ktorí si potrebujú niečo vybaviť, behajú po celom meste. Sídlim v štyroch budovách, na 4 rôznych miestach (Vajanského nám., Mudroňova ul., Severná ul. a Komenského ul.). Keď ministerstvo dokázalo vybudovať klientske centrá v iných okresných mestách, a nie je ich málo aj v našom kraji, tak ja budem tlačiť na to, aby bol Martin ďalším v poradi.

Máme už podanú žiadosť pre územné rozhodnutie. V polovici septembra sme mali väčšie rokovanie so zástupcami mesta Martin a ŽOS Vývoj, ako majiteľmi zvyšnej časti budov a pozemkov v býv. areáli Neografie. Aj oni majú svoj investičný zámer, chcú do neho investovať nemalé finančné prostriedky. Mne sa všetky tri investičné zámery páčia. Držím palce tak p. primátorovi a mestu Martin, ako aj spoločnosti ŽOS Vývoj, nechcem však prezrádzať detaily. Ak sa nám podarí dobudovať tieto tri samostatné,

ale nadväzujúce objekty, vznikne v Martine nové, takpovediac sekundárne centrum, priestor hodný 21. storočia. Inak by hrozilo, že z bývalej Neografie zostane v centre mesta druhý „skanzen“.

Ak sa všetko podarí, Martinčania sa majú na čo tešiť a budú hrdí na svoje mesto. Jednak budú na malej ploche vybavení po administratívnej a úradníckej stránke, ale zároveň sa skrášli Vajanského námestie. Naozaj to celé vyzerá veľmi pekne. Aj preto chcem využiť svoje možnosti a vyvinúť tlak na patričných miestach, lebo sa potrebujeme navzájom. Keďže máme na našich pozemkoch a v našich budovách v býv. Neografii obmedzené možnosti, sme odkázaní na spoluprácu s ďalšími dvoma investormi. Po dohode s mestom Martin chcem docieľiť, aby naši klienti využívali plánované podzemné parkovacie plochy pod Vajanského námestím. Chceme ťahať za jeden povraz a čo najskôr zohnať potrebné financie.

Termíny zatiaľ nemožno špecifikovať, všetko sa odvíja od povolení. My sme z týchto troch investorov najďalej. Už som spomínal, že ako prví sme podali žiadosť o územné rozhodnutie. Teší ma, keď môžem konštatovať, že na ministerstve sú alokované finančné zdroje na minimálne dve klientske centrá. Je teda na nás a v našom záujme, aby sme konali rýchlo a nepremeškali príležitosť. Verím, že po úspešnom stavebnom konaní a výbere dodávateľa by sme to mohli stihnúť do dvoch rokov od začatia výstavby.

Čo sa udeje s priestormi, ktoré dnes využívate na Vajanského námestí spolu s mestským úradom?

- My sme tu minoritní spolujatelia, ale využívame v prenájme od mesta aj ďalšie priestory, nielen naše vlastné. Projekt klientskeho centra znamená, že všetky činnosti, ktoré sú dnes na Severnej ul. (kataster), na Vajanského nám. (okr.

úrad), na Mudroňovej ul. (pozemkový a lesný úrad) a na Komenského ul. (jednotka podpory a polícia) sa sústredia do klientskeho centra. Tým sa uvedené priestory uvoľnia a predpokladám, že štát ich ponúkne do verejnej obchodnej súťaže na predaj, alebo prenájom. Reálnou možnosťou je aj zámenná zmluva za iný majetok, ktorý ministerstvo vnútra potrebuje na plnenie vlastných úloh.

Môžete priblížiť ten projektový zámer s klientskym centrom v priestoroch býv. Neografie na Ul. M. R. Štefánika a Thurzovej ul.?

- Vďaka klientskemu centru prinesieme občanom vyššiu kvalitu a dostupnosť verejnej správy, zabezpečíme komplexnú agendu na jednom mieste. Zároveň zoptimalizujeme jej fungovanie a podstatným spôsobom znížime náklady na prevádzku budov. Budeme transparentnejší a kontrolovateľnejší.

Klientske centrum bude tvoriť komplex od výškovej budovy smerom na sever a pozdĺž Thurzovej ul. po nákladnú bránu. Tam bude vstupná rampa do podzemných garáží aj do vyvýšeného 1. nadzemného podlažia. V ňom bude 20 parkovacích miest, určených pre klientov, najmä pre evidenciu motorových vozidiel. Zvyšok budú tvoriť otvorené kancelárie. Spodné dve podlažia klientskeho centra bude využívať okresný úrad, tretie a štvrté bude využívať okr. riaditeľstvo policajného zboru. A aby sa tieto zložky vzájomne nerušili, bude mať každá samostatný vstup. Polícia bude mať k dispozícii 72 parkovacích miest, celé podzemné parkovisko pod klientskym centrom. Dopravná obslužnosť sa v okolí budov býv. Neografie zásadne zmení, ale o tom bude včas informovať Mesto Martin.

**Pripravil: Michal Beňadik,
foto: archív V. P.**

Zastupiteľstvo zatiaľ neprijalo rozhodnutia o MHD a košútskom „kruháci“ Zmeny v pomere síl i v rozpočte

Napriek tomu, že na programe zastupiteľstva boli 22. októbra aj viaceré zásadné body investičného resp. strategického dosahu, prinajmenšom rovnako – ak nie viac – sa vášnivo diskutovalo o programe a personálnych otázkach. Poslanci sa zaoberali o.i. zmenami v rade mesta, v komisiách zastupiteľstva a v riadiacich orgánoch spoločnosti s účasťou mesta, problematikou MHD, vydávaním Martinských novín a Televíziou Turiec, úpravami rozpočtu mesta a prevádzkovaním herní v meste.

V programe pribudli „horúce“ body

Návrhy poslancov S. Thomku (aby rokovanie presunuli o týždeň a uskutočnili ho s ohľadom na núdzový stav formou online konferencie), M. Uherčíka (aby upravili nariadenie o letných terasách na pešej zóne a umožnili predĺžiť ich fungovanie) nedostali podporu a neboli zaradené do programu (no v závere rokovania sa M. Uherčík téme vrátil a výsledkom bol prísľub primátora, že vedenie mesta sa bude problémom zaoberať). M. Belákoví vyšli v ústrety a primátor J. Danko informoval o pripravenosti mesta

„Miliónový“ problém MHD sa dotýka aj autobusovej stanice

na plošné testovanie. Potom viceprimátor R. Kollár navrhol zaradiť do programu aj zníženie počtu členov rady mesta a voľbu jej nového zloženia; zmeny v ekonomickej komisii a komisii športu; návrh zástupcov mesta v redakčnej rade nového občasnika mesta – Martinských novín; návrh zástupcov mesta v riadiacich orgánoch spoločnosti s majetkovou časťou mesta a úpravu uznesenia o zaradení súkromnej

materskej školy Ako u mamy do siete škôl.

Zmenu v mestskej rade predložil R. Kollár vo forme zrušenia uznesenia o vytvorení rady s 10 členmi a prijatia uznesenia o vytvorení novej rady v novom zložení s 9 členmi. Zdôvodnil to „zmenami, ku ktorým došlo v pléne a požiadavkou hlavného klubu“. Poslanci S. Thomka, R. Gajdoš a M. Uherčík pripomenuli, že v rade mali doteraz zastúpenie všetky

mestské časti a väčšina politických klubov zastupiteľstva a odporúčali rešpektovať aj ďalej tento princíp, keďže ide o poradný orgán. M. Gallóv zas zaujímal legislatívny postup tejto zmeny. Výsledkom následných volieb je, že mestskú radu budú tvoriť: I. Homola, B. Horecký, P. Kašuba, Z. Kozák, I. Steindl, E. Vaňko, Z. Vonsová, T. Červeňová a R. Kollár. Vypadli z nej: M. Gallóv a M. Uherčík a zastúpenie v rade stratila mestská časť Záturčie. M. Uherčík, ktorého navrhol do rady P. Buocik, získal vo voľbách len 5 hlasov.

Následne poslanci neprijali návrh M. Beláka hlasovať o členoch komisii jednotlivu a – ako uviedol R. Kollár „z voľe väčšiny členov zastupiteľstva“ odvolali „en bloc“ z komisie športu M. Kalnického a M. Uherčíka a zvolili do nej L. Bíra a Š. Balošáka; odvolali z ekonomickej komisie neposlanca, manažéra P. Schwaba a zvolili do nej predsedu predstavenstva mestskej Turiec, a.s., M. Lepetu; a odvolali K. Tomášovú z posudkovej komisie a zvolili do nej K. Fúcelovú. M. Uherčík namietal, že ide o porušenie rokovacieho poriadku zastupiteľstva, podľa ktorého členov komisie navrhuje zvoliť a odvolať predseda komisie, ale návrh nenašiel odozvu.

Zastúpenie mesta v spoločnostiach

Redakčná rada nového občasnika Martinské noviny vyvolala len krátku diskusiu. R. Kollár navrhol do (päťčlennej) rady za mesto B. Horeckého a informoval, že na základe jeho výzvy klub SAS sa vzdal delegovania svojho zástupcu a klub Platforma delegoval M. Kalnického. R. Kollár to označil za „neprijateľné“ a v rozpore s etickými pravidlami, keďže M. Kalnický vydáva vlastné MESTSKÉ NOVINY. M. Uherčík to komentoval slovami, že vydávanie a financovanie Martinských novín mestom považuje za „nie príliš dobré riešenie“ a že by v ich riadení nemal byť žiadny poslanec. Momentálna väčšina potom schválila za člena red. rady Martinských novín Bruna Horeckého a neschválila opozičného Martina Kalnického.

Hladko prešli aj voľby zástupcov mesta v riadiacich orgánoch spoločností založených mestom. V predstavenstve a.s. Turiec (má na starosti parkovací systém) bude mesto zastupovať Miroslav Lepeta a Tomáš Zanovít, v dozornej rade Igor Homola; v predstavenstve Turvodu odteraz zastupuje mesto Igor Homola a Tibor Adamko. Bez odzvy ostala pripomienka R. Gajdoša, že v Turiec, a.s., „sú ľudia, ktorí generujú stratu“, len 4 hlasy dostal v hlasovaní návrh M. Uherčíka, aby odmeny členov riadiacich orgánov spoločností, kde má mesto aspoň 51% účasť, boli naviazané na konkrétne ekonomické ukazovatele spoločností.

Zmeny v rozpočte

Poslanci schválili aj zmenu rozpočtu v súvisi s použitím návratnej finančnej výpomoci z MF SR na výkon samosprávnych funkcií mesta (kvôli poklesu výberu daní z príjmu fyzických osôb pre koronakrízu). Návratnú bezúročnú výpomoc v celkovej výške 1 300 000 eur použije mesto nasledovne: 600 000 eur na dotácie pre MHD, 100 000 eur na údržbu mestskej zelene, 150 000 eur na údržbu a rekonštrukcie komunikácií, chodníkov a parkovísk, 300 000 eur na dotácie pre školy a 150 000 eur na prevádzkové výdavky opatrovateľskej služby v domácnostiach. Finančnú výpomoc štátu bude mesto splácať 7 rokov od roku 2024. Ako informovala vedúca ekonomického odboru Ing. M. Ostrodická, prijatím tejto návratnej výpomoci sa zvýši celková zadlženosť mesta

Pre odmeny členov riadiacich orgánov spoločností s väčšinovou účasťou mesta by mal byť určený strop a mali by byť naviazané na konkrétne ukazovatele. (Návrh neprešiel.)

z 22,9 na 25,82% z bežných príjmov predchádzajúceho roka, pričom za primeranú sa považuje zadlženosť do 40%.

Schválený bol aj presun 150 000 eur na výstavbu ďalších hniezd separovaného zberu komunálneho odpadu (polopodzemné kontajnery) ako modernú formu zberu, šetriacu priestor a prostredie. Prvé polopodzemné kontajnery boli vybudované v roku 2019 v Priekope na Ul. kolónia Hviezda a Ul. M. Dulu a v Záturčí na Ul. A. Stodolu. V roku 2020 boli vybudované ďalšie tri stojiská, a to v Košútoch na Hodžovej ul., na Podháji na Ul. Timravy a v mestskej časti Ladoveň – Jahodníky – Tomčany na Ul. D. Michaeliho. Tieto stojiská boli financované z prostriedkov Recyklačného a Environmentálneho fondu. Ďalšie navrhované stojiská sú v mestskej časti Stred na Björnsonovej ul., v mestskej časti Podhája – Stráne na Halašovej ul., Galandovej ul. a na Severe na Ul. J. Palkoviča. Zastupiteľstvo schválilo aj presun 150 000 eur z rezervného fondu na financovanie stavebných úprav budovy kultúrneho domu Martin – Záturčie. Tromi uzneseniami doteraz schválilo finančné prostriedky v celkovom objeme 515.000,- €. No na realizáciu stavby bol vybratý zhotoviteľ Adifex, a.s., s cenovou ponukou vo výške 850.000 € s DPH. Čiastka 150.000 € má umožniť dokončenie stavebnej časti, ako aj profesií interiéru stavby.

„Kruháč“ Košúty má „odmrznúť“

Okružná križovatka Košúty bola postavená v r. 2009 ako dočasné pripojenie nových obchodných centier – do konca r. 2011. Platnosť jej užívania sa skončila v r. 2016 a odvtedy sa predlžuje, pričom pozemky vlastní spoločnosť Miliana Nitra a okružnú križovatku investorská spoločnosť Queen Investment (sú vzájomne prepojené). Mesto už disponuje definitívnym riešením dopravného napojenia, no najskôr musí dôjsť k ďalšiemu predĺženiu užívania a odkúpeniu po-

zemkov a križovatky. Ako zdôraznil primátor J. Danko, mesto „len hasí, čo sa tu dvanásť rokov nerobilo, a toto je krok, aby mesto vôbec malo oprávnenie niečo turobiť“.

Herne – áno či nie?

V priestore pre vystúpenia pre občanov sa prihovoril M. Ftorek a pán Palúch. M. Ftorek zo združenia Reštart Martina informoval, že už zbierali vyše 1500 odpisov pod petíciu za zákaz hazardu v Martine, pretože herne sú podľa neho „metastázami rakoviny, ktorá už pripravila o pokojný život nejedného občana“. Podľa neho Martin zaostáva za inými mestami, ktoré sa rad radom odhodávajú k zakazu hazardu na svojom území. Opatrenia na reguláciu hazardu v Martine podporili aj poslanci J. Krištoffy a M. Uherčík a výsledkom je predbežne uznesenie o zmapovaní typov a zmlúv herní v meste. Pán Palúch požiadal o akútne riešenie neudržateľnej dopravnej situácie na Podhájskej ul. kvôli porušovaniu zákazu parkovania pri zdravotnom stredisku a rýchlej jazde vozidiel smerom na Nový Martin.

MHD čakajú zmeny

V roku 2022 potrebuje Martin novú zmluvu na prevádzkovanie MHD. Vzhľadom na vysoké dofinancovanie straty (už vyše 2 mil. eur ročne s perspektívou rásť) sa vedenie mesta a poslanci zaoberajú viacerými variantmi riešenia tohto problému a opakovane sa v zastupiteľstve k nim vracajú. Riešenie je niekoľko – a 22. októbra sa nimi zaoberali dosiaľ najpodrobnejšie. Na stole mali nielen ekonomické parametre MHD v Martine od r. 2010, ale aj celkovú správu o celom procese a dve ponuky na financovanie prípadného nákupu autobusov. V hre je niekoľko variant prevádzkovania (od zmluvy s doterajším

prevádzkovateľom, cez spoločný podnik mesta s ním alebo iným partnerom až po vlastný, mestský dopravný podnik). Rovnako je niekoľko variant pohonu autobusov v budúcnosti. Ako vyplynulo z diskusie, zástupcovia mesta stále považujú termín 14 mesiacov za dostatočný na úspešný postup v každom z variantov. No v najbližších mesiacoch sa musí posúdiť celá problematika, na ktorej pracuje aj niekoľko externých poradcov a expertné tímy, ktorých práca by mala priniesť závery v najbližšom období. Zastupiteľstvo vzalo informatívnu správu na vedomie.

Informatívne o investíciách, príprave na zimu, TVT i školách

Poslanci sa potom v rýchлом tempe zaoberali operatívnym plánom zimnej údržby, prípravou podnikov Martinská teplárenská a Stefe na zimnú vykurovaciu sezónu, výsledkami spoločnosti Matra, prehľadom o postupe v jednotlivých rozpracovaných investičných akciách, činnosťou Televízie Turiec v súvislosti s novou programovou štruktúrou i počtami detí v školách v meste. K poslednej správe zaznela závažná poznámka, že vzhľadom na pokles počtov detí (a časť z nich nemá trvalé bydlisko v meste) čaká sieť škôl v budúcich rokoch racionalizácia. Poslanci schválili zámer mesta založiť mestský sociálny podnik.

Úlohy v územnom plánovaní

Zmeny a požiadavky v rozvoji mesta vedú k pravidelnému prehodnocovaniu územného plánu sídelného útvaru Martin. Poslanci preto prerokovali predkladajú správu k preskúmaniu platného ÚPN-SÚ Martin a požiadali Útvár architekta začať tieto práce. Podobne schválili zadanie pre spracovanie urbanistickej štúdie Košút.

Autor, foto: M. Beňadik

Terasy mali nájmý na mestských pozemkoch do konca októbra, ale možno budú môcť pokračovať

Raňajkové menu v Penzióne Ľadoveň

ku každému menu sú v cene zahrnuté:

- káva lucaffe podľa chuti alebo čaj (v ponuke aj z čerstvej máty a zázvoru)
- džús 100% pomarančový, nekonečný pohár
- čerstvo pečený croissant
- domáci ľadovenský chlieb, alebo klasické rožky
- džem, med a masielko

5,99€
od 7:00 do 10:00

Domáce gazdovské párky

Praženica na cibulke zo 4 vajec

Hemendex zo 4 vajec

Čerstvý croissant, džem, med, masielko a džús

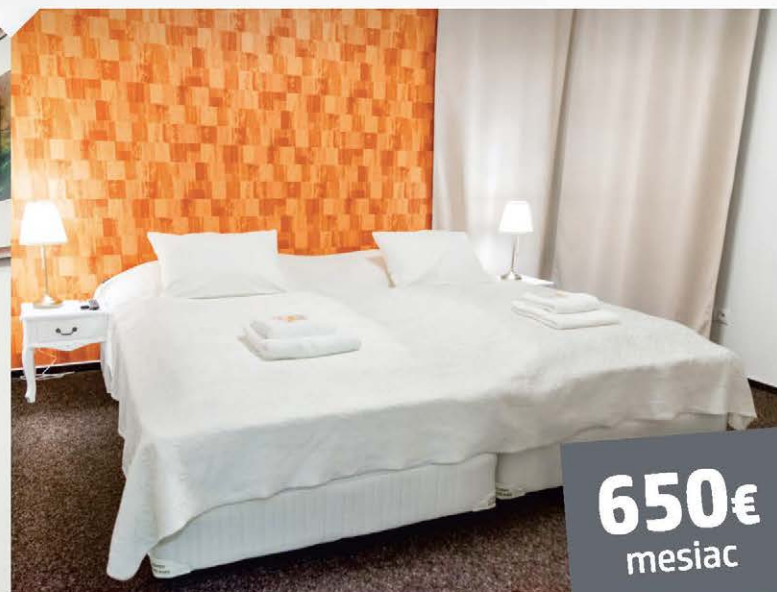

Šunkovo - syrový tanier s vajčkom a toastom

Treska & Rybí šalát

VILLA CENTRUM

650€
mesiac

☎ 0949 012 341
✉ sprava@villacentrum.sk
🌐 www.villacentrum.sk

- ✓ Prenájom na **komplet zariadený apartmán s wifi**
- ✓ **TV so 75"** obrazovkou, **kuchyňa, WC a kúpeľňa s rohovou vaňou**
- ✓ **Parkovanie** pre jedno auto **priamo pri dome**

Kreatívny a inovatívny Duševný experiment

V štúdiu – sprava: Marián Frkáň, Rasto Novotný a Vladislav „Slnko“ Šarišský. Foto: Koloman Zifčák

Ambícia mesta Martin kandidovať na prestížny titul Európske hlavné mesto kultúry 2026 vzbudila záujem laickej i odbornej verejnosti. Rozhovor MN s lídrom kapely Duševný experiment Rastislavom Novotným, ktorý pôsobí v hudobnej brandži 25 rokov, sme začali práve na túto tému.

Vieš si predstaviť, že Martin dotiahne svoju snahu v kandidatúre na EHMK do úspešného konca a v roku 2026 sa stane Európskym hlavným mestom kultúry?

Určite si to viem predstaviť. V Martine je množstvo ľudí, ktorí rozumejú kultúre, vyznajú sa v nej veľmi dobre, majú ju vo svojom srdci a na výsledkoch ich práci to aj vidieť. Schopnosti týchto ľudí ma naplňujú optimizmom, že by sa to mohlo podariť. Treba to správne uchopiť a postaviť na dobrých nápadoch. Inšpiráciu môžeme hľadať aj vo svete. Napr. Jozef Ciller mi hovoril o festivaloch v Holandsku, aké sú skvelé. Ja mám zasa ako divák vlastnú skúsenosť s festivalmi podobného rázu v USA a Austrálii, ktoré boli famózne. Keby sme niečo podobné urobili v Martine, čo si myslím, že je možné a uskutočniteľné, potom by to pre mesto i celý región bolo obrovským prínosom. A to nielen počas trvania hlavného programu akcie, ale dlhodobo. Na tému EHMK som sa rozprával s mojou spolužiačkou z vysokej školy, ktorá bola šéfkou košického organizačného výboru v rámci EHMK 2013, takže som v tomto smere trochu informovaný. Aj preto si môžem dovoliť povedať, že Martin má na to, aby kandidoval a aj uspel v boji o EHMK 2026. Ja túto víziu podporujem. Samozrejme, že niekto hneď povie, či to naozaj treba, že to bude nákladný projekt,

ale podľa môjho názoru by na prvom mieste nemali byť peniaze. V prvom rade by malo ísť o to, či sme schopní a či chceme zrealizovať túto myšlienku; lebo nestačí mať iba financie. Ak je projekt podporený originálnymi nápadmi a šikovnosťou ľudí, potom môže byť úspešný.

Úspešný bol aj septembrový koncert kapely Duševný experiment na streche budovy Millenia v centre Martina. Splnilo to, čo si od toho očakával?

Sme spokojní, toto podujatie malo veľký ohlas. Návštevníkom, ktorých prišlo celkom dosť, sme ponúkli jedinečný zážitok. Koncert spojený s krstom novej platne našej kapely Duševný experiment sa zmenil na celomestský happening. Pritom niektorí nám neverili, že to dokážeme. Dokonca jedna pani na sociálnej sieti napísala, že je to len naša kampaň ako u politikov pred voľbami, že vôbec nebudeme hrať na streche a budú tam nejaké hologramy. Mýlila sa, my nie sme ako politici, my sme svoj sľub splnili. Faniškovia sa ma pred koncertom pýtali, či tam budeme mať nejakú hviezdu. Moja odpoveď bola: nech si hviezdy robia reklamu sami... Vedľa mňa bol klavirista, hudobný skladateľ Vladislav „Slnko“ Šarišský a bubeník Michal Fedor; to sú pre mňa osobnosti, ktoré som si na koncert pozval. Okrem toho, hviezdy sme mali nad sebou a boli sme k nim o kúsok bližšie ako návštevníci na Divadelnom námestí.

Ako to celé vzniklo?

Ako sme tak debatovali o krste v kaviarni Slovenského komorného divadla v Martine, povedal môj kolega z kapely Marián Frkáň, že podme urobiť koncert netradične na streche. Nemohli sme nesúhlasiť. Osud to tak

chcel, že o pár minút neskôr sme náhodou stretli Jozefa Cillera, ktorému sme tento vynikajúci nápad predostreli a s ktorým sme potom začali na tomto projekte spolupracovať. On vymyslel scénu, ako to bude nasvietené, zadymené. Ja som ešte navrhol premietanie na budovu z podkladov, ktoré som predtým spracoval na počítači. Samotná práca na tomto projekte bola síce hektická (dva týždne som sa poriadne nevyspal), ale stálo to za to. Som veľmi rád, že to vyšlo. Na streche sa hralo úžasne. Mali sme pri seba horolezca, ktorý nám všetko pripravil, boli sme pripútani a – či je to bezpečné, to skontrolovali aj hasiči. Vďaka patrí všetkým (aj mestu Martin, ktoré nám vyšlo v ústrety), ktorí mali zásluhu na tom, že sa to podarilo zrealizovať. Bola to nová skúsenosť z hrania a produkcie hudby. Ak v budúcnosti zopakujeme podobný program, bude to ešte lepšie, máme už nejaké nápady, ale to ešte neprezradím.

Originálny je aj hudobný nosič vašej platne – USB.

Je to prvé vydanie na USB kľúči v histórii Slovenska. Sú tam nahraté skladby v súboroch mp3 a wav, ako aj klipy. Tým, že sú tam aj wav súbory, poslucháč si to môže vypočúť tak, skoro ako keby si pustil LP platňu. Kvalita zvuku je vysoká. Bolo to mixované v USA, na čom sa podieľal celosvetovo uznávaný zvukový majster – Vlodo Meller. Ten emigroval zo Slovenska v roku 1968 a v Amerike si postupne vybudoval výnimočnú kariéru a stal sa jedným z najúspešnejších ľudí, ktorí majú štúdiá na spracovanie hudby. Vydanie platne na USB má tiež environmentálny rozmer (nevzniká žiaden odpad z obalov; napr. v porovnaní s CD) i praktický význam, lebo som

zvolil kartu s 8 GB flash diskom. Takže, každý, kto si kúpi toto USB, bude tam mať nielen naše pesničky, ale aj 6 GB voľného priestoru na vlastné využitie. Vydanie na USB je inovatívne a pre ľudí zaujímavé po hudobnej stránke, ale aj tým, ako je to spravené. My svoje názory vyjadrujeme v textoch, lebo hovoríme pravdu, spievame o tom, ako žijeme a fungujeme. Nerobíme to pre slávu a peniaze, ale preto, že proste hudbu milujeme. To je filozofia kapely Duševný experiment. Ak budú ľudia počúvať naše pesničky, budeme veľmi radi.

Akú hudbu hráte a čo pripravujete?

Podotýkam, že hráme vlastnú autorskú tvorbu, žiadne prevzaté pesničky. Ja skladám hudbu i texty, ale výsledok je vždy tímový. Nie je to mainstreamová hudba, ale je založená na textoch, dobrých hudobných výkonoch a kreatívnych nápadoch. Skúšam do nej nenásilne implantovať aj ľudové prvky. Keby som to mal niekde zaradiť, tak ako alternatívny rock, niečo na spôsob kapely Pink Floyd. Naša hudba nie je na prvé počutie. Je pre ľudí, ktorí túžia po nejakej zmene a nechcú už byť viac pri tej plytkosti, ktorá sa momentálne hrá v komerčných rádiách. Inak, aj jednu našu skladbu (Pod starou lampou) si poslucháči môžu vypočúť v rádiu, konkrétne na okruhoch Slovenského rozhlasu. Čo sa týka našich plánov do budúcnosti, súčasná situácia nám nedovoľuje koncertovať, počkáme si, ako sa to celé vyvinie, ale radi by sme toto obdobie využili na to, aby sme nahrali ďalšiu platňu. Novinkou je tiež to, že uvažujeme zobrať do kapely speváčku.

Autor: Eubomír Chochula

Koncert kapely Duševný experiment na streche Millenia mal veľký úspech. Foto: Milan Rojko

Matica slovenská: Rok národnej identity 2020 Nová busta Jozefa Škultétyho v Parku sv. Cyrila a Metoda

Matica slovenská odhalila v stredu 23. septembra bustu jedného z najznámejších matičiarov a slovenských osobností 20. storočia Jozefa Škultétyho. Podobizen matičného správcu stojí v aleji pamätných búst v Parku sv. Cyrila a Metoda pred sídelnou budovou Matice slovenskej v Martine. Na slávnostnom akte sa zúčastnil aj predseda Národnej rady SR B. Kollár, viceprimátorka Martina T. Červeňová a predstavitelia Matice.

„Jozef Škultéty sem právom patrí. Za Slovensko sa veľmi tvrdo bil, jeho život bol plný práce. Príznačná bola pre neho nekompromisnosť národnej pravdy a čestný boj za slovenskú politickú, vedeckú a kultúrnu myšlienku. V roku 1918 mohol vidieť obrodu slovenského národného hnutia a národa v prvej Česko-slovenskej republike. No treba zároveň zdôrazniť, že bol proti čechoslovakizmu,“ ozrejmil predseda MS M. Gešper. Jozef Škultéty sa ako expert česko-slovenskej zahraničnej delegácie v Trianone výrazne zaslúžil o to, že v závere prvej svetovej vojny Slovensko prvýkrát vystúpilo na medzinárodnej scéne ako samostatný právny subjekt. „V Trianone oponoval samotnému A. Apponyimu. Bez Jozefa Škultétyho a jeho aktívneho nasadenia

Pri buste J.Škultétyho (zľava): predseda NR SR B. Kollár, vnuk J. Škultétyho V. Pikula a predseda MS M. Gešper

v roku 1919 a 1920 by možno hranice Slovenska neboli také, ako ich poznáme dnes,“ doplnil M. Gešper. Na odhalenie busty prišiel aj jediný žijúci vnuk J. Škultétyho Vratislav Pikula, ktorého matičná aktivita poteši-

la. „Mal som päť rokov, keď starý otec zomrel. Dnes sa zamýšľam nad jeho životnými osudmi. Za najväčší zlom v jeho živote pokladám to, že po štvrtom ročníku gymnázia v R. Sobote prešiel do Revúcej, kde ho oslovil jeho

menovec August Horislav Škultéty. To rozhodlo o jeho národnej ceste.“ Bustu J. Škultétyho odhalili počas 54. ročníka literárneho festivalu Slovesná jar. **Autor, foto: vmb**

Výstava FOTOMARATÓN MARTIN 2020

Prostredníctvom 8. ročníka podujatia Fotomaratón Martin 2020 si martinští fotografi mohli nedávno vyskúšať netradičné fotografovanie na vybrané témy. Všetko prebiehalo v uličkách a zákutiach mesta Martin. Práve tento priestor slúžil ako inšpirácia, tu 14 fotografi hľadali námety na vytvorenie svojej kolekcie súťažných fotografií

k podujatiu, ktoré sa nesie v duchu „Zabávaj sa s fotografiou“. Fotografi boli až v deň konania podujatia oboznámení so šiestimi témami (Radosť, Šum, Ľudia ako my, Odrzy doby, Atmosféra parkov, Čo vidím cez okno), ktoré boli už tradične ladené v duchu nasledujúceho (PO) Letného foto festu. Ten sa tohto roku

predstaví viacerými sprievodnými podujatiami. Výsledky trojhodinového snaženia odborne analyzovali vynikajúci fotografi Marek Pupák a Robert Kočan, obaja z Bratislavy. Výstupom netradičného fotenia je výstava, ktorú si záujemcovia nielen o fotografiu môžu pozrieť do 30. novembra 2020 v Café Kamala. Výstava „Fotomaratón Martin 2020“

bola zrealizovaná ako súčasť projektu Kultúrne KLBKO II. - Obrazy svetla V. Zorganizovalo ju Turčianske kultúrne stredisko v Martine, v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK. Projekt bol podporený z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a spolufinancovaný s podporou Žilinského samosprávneho kraja. **Autor: R. Pančík**

Matica vydala Krátky slovník slovenského jazyka

Vo Vydavateľstve Matice slovenskej vyšlo nedávno piate vydanie Krátkeho slovníka slovenského jazyka. Slovník obsahuje viac ako 60-tisíc slov a patrí k štyrom základným kodifikačným príručkám slovenčiny, ktoré schvaľuje Ministerstvo kultúry SR na základe zákona o štátnom jazyku. Na vysoko náročnej aktualizácii najširšie využiteľnej kodifikačnej príručky súčasnej spisovnej slovenčiny pracovali autori Ján Kačala, Mária

Pisárčiková a Matej Považaj. „K príprave nového vydania nás priviedli predovšetkým zmeny v slovnej zásobe a významoch slov, o ktoré sa náš jazyk obohatil v ostatných desaťročiach. Slovník je určený všetkým používateľom nášho jazyka, osobitne žiakom, študentom, ich rodičom a pedagógom. Jeho základným poslaním je rozširovanie poznatkov o našom národnom jazyku a zvyšovanie jazykovej kultúry,“ priblížil vedúci

autorského kolektívu profesor Ján Kačala. Jadrom slovníka je slovná zásoba súčasnej spisovnej slovenčiny a významové členenie pomenovaní, no sú v ňom aj základné gramatické a slovnodruhové údaje, štýlová a štylistická charakteristika slova a v niektorých prípadoch aj jeho pôvod a výslovnosť. Nachádzajú sa v ňom aj upozornenia na nespisovné a nesprávne podoby slova. „Slovník v aktualizovanej podobe

verejnou nenájde v digitálnej forme. Na internete je iba predošlá verzia, ktorá je v prípadoch mnohých slov a slovných spojení už neaktuálna. MS týmto vydaním prináša po Pravidlách slovenskej výslovnosti už druhú kodifikačnú príručku súčasnej spisovnej slovenčiny,“ spresnil riaditeľ Vydavateľstva MS Stanislav Muntág. Ako dodal, slovník je významnou príručkou nielen pre školy, ale aj pre úrady štátnej a verejnej sféry, prekladateľov či novinárov. **Autor: (vgb)**

Andy Novotný zröntgenovaný od A po Z

Radosť z titulu v drese Pardubic, Andrej Novotný (vpravo) so spoluhráčom Michalom Mikeskom

Odchovanec martinského hokeja a bývalý slovenský reprezentačný obranca Andrej Novotný oslávil pred pár dňami 44. narodeniny (mimočodom, ako hráč nosil na drese číslo s dvoma štvorkami!). MESTSKÉ NOVINY pri tejto príležitosti urobili s týmto Martinčanom, ktorý svoju úspešnú hokejovú kariéru ukončil po sezóne 2013/2014, nasledovnú abecedu.

A – AUTO:
„Veľmi sa mi páči Ford Mustang Shelby. Do toho športového auta sa človek rýchlo zamiluje, ale dosť bolo snívania. Vytúženým autom je tiež Volvo XC 90. Pri výbere automobilu však beriem do úvahy aj iné faktory, lebo nežijem sám a mám rodinu. Čo sa týka šoférovania, patrí medzi pokojnejších vodičov, nepotrebujem si na cestách nič dokazovať.“

B – BEK:
„S hokejom som začal ako žiak 4. ročníka na základnej škole (1984). Tento šport som si vybral sám, nikto ma k tomu neprivedol. Rozhodol som sa, že budem hrať hokej, ale, samozrejme, bez podpory rodičov, ktorí mi venovali veľa času, vozili na tréningy, zápasy a pod., by som to nedal. Ďakujem im. V mojich hokejových začiatkoch určovali tréneri, kto bude v útoku a kto v obrane. Najskôr som bol útočníkom, ale potom, ako sa jednotlivé posty začali viac špecializovať, ma preradili do defenzívy (v 6. ročníku). Presný dôvod doteraz nepoznám, ale možno rozhodlo to, že som mal lepšiu strelu ako ostatní a bol som v tom veku schopný vystreliť od modrej čiary. Ako obranca som bol spokojný, veľmi ma to bavilo. Nemenil by som to s postom útočníka.“

C – CIEĽ:
„V hokeji som nemal prehnané ambície, nelietal som v oblakoch, skôr som sa držal pri zemi. Po športovej stránke som si stanovoval postupné ciele – odohrať v doraste čo najviac zápasov, potom hrať za martinské mužské áčko, dostať sa do slovenskej reprezentácie a vyskúšať si zahraničný angažmán. Keď som legionárčil v Česku, tak bolo mojim cieľom raz vyhrať extraligu a získať majstrovský titul, čo sa mi v Pardubicach podarilo (ročník 2004/2005). V súčasnosti je mojou metou ako asistenta trénera dorastu MHA Martin, aby sme spoločne s hlavným trénerom Braňom Stolárikom čo najlepšie pripravili chlapcov na športovú i životnú dráhu a odovzdali im všetky svoje skúsenosti. Som rád, že sa v Martine preferuje filozofia vychovávať vlastných hráčov pre potreby áčka. Dávať šancu svojim odchovancom a talentom, s takou koncepciou sa plne stotožňujem. Mladíci tak majú šancu na výkonnostný rast, z čoho potom môže profitovať materský klub.“

D – DOMOV:
„Hoci som 12 rokov pôsobil mimo svojho rodiska, vždy som bol presvedčený o tom, že chceme žiť v Martine, kde som doma. Skutočným domovom je pre mňa rodinné zázemie – deti, manželka, otec, bratia, moji najbližší.“

E – EMÓCIE:
„Emócie patria do života i do športu, v ktorom nie sú len výhry, ale aj prehry. Skáče to hore-dole, kladné i záporné pocity. Keď prehráte, cítite sa mizerne, to sú emócie na bode mrazu, ale ak zvíťazíte, nastane obrovská eufória. Samozrejme, najväčšie emócie u mňa prepukli pri narodení obidvoch mojich detí. To bol najkrajší zážitok.“

F – FANÚŠIKOVIA:
„Počas svojej aktívnej hráčskej kariéry som spoznal veľa fanúšikov. Môžem povedať, že najlepší boli v Martine a Pardubicach. Správni fanúšikovia sú najlepšou motiváciou

a vhodným impulzom, dokážu vás nabiť energiou, dodať silu, vyburcovať a posunúť k iným výkonom, ako v daný moment možno môžete zo seba dostať.“

G – GÓLY:
„Ako všetci, aj ja som rád skóroval. Nemám to spočítané, koľkokrát som napol súperovu sieť, ale každý jeden presný zásah ma potešil. Pre mňa pociťovo boli najpamätnejšie góly v drese Pardubic v play-off českej extraligy, ako aj gól za Martin proti Bardejovu v baráži o udržanie sa v slovenskej extralige. Dokonca si myslím, že tento gól bol najdôležitejší v mojej kariére. Išlo o veľa, bolo to v rozhodujúcom siedmom barážovom stretnutí (marec 2013), v ktorom sme na svojom ľade zvíťazili 4:3 až po samostatných nájazdoch (1:0) a tým pádom sme vyhrali aj celú sériu 4:3. Jediný gól zo všetkých nájazdov padol práve z mojej hokejky. Nevymýšľal som žiaden blafák, zvolil som rúzne zakončenie. Bol som medzi kruhmi, puk som si posunul pol metra pred seba a prudko som príklepom vystrelil nad rameno súperovho brankára. Následne puk rozvlnil sieť hostí.“

H – HOKEJ:
„V tom období, keď som vyrastal ako dieťa, som sa venoval viacerým športom (hokejbal, futbal, basketbal, tenis a pod.). Dokonca som hrával aj hokej na Bystričke, kde každú zimu, ktoré boli vtedy o niečo dlhšie a tuhšie ako teraz, pripravili klzisko. Hokej som si hneď obľúbil. O to viac, že som bol denno-denne na ľade. Naozaj ma to chytilo za srdce, až som jedného dňa prišiel za svojimi rodičmi a povedal im, že chcem byť hokejista. No nedá sa povedať, čo bol zlomový moment, prečo som sa rozhodol pre hokej, jednoducho ma to natoľko bavilo, že som uprednostnil práve tento šport. Popri tom som hrával futbal za Bystričku až po áčko a robil som aj ďalšie športy.“

I – IDEÁLNA ŽENA:
„Jednoznačne, moja manželka Gabika.“

J – JEDLO:
„Zjem úplne všetko, ale keby som mal vypichnúť moje najobľúbenejšie jedlo, bol by to vyprázaný rezeň so zemiakovou kašou. Čo sa týka celkovo stravy, niekedy mám také obdobie, že si toho doprajem viac, potom musím pribrzdiť, ale nie je to žiaden extrém.“

K – KARIÉRA:
„V Martine som prešiel všetkými mládežníckymi kategóriami, ako 19-ročný som začal nastupovať za áčko mužov, za ktoré som odohral tri sezóny. Popri tom som bol v reprezentácii do 23 rokov, čo bol vlastne tzv. olympijský tím. Po troch ročníkoch v Martine ma oslovili tréneri Pardubic, kde som strávil osem rokov (od sezóny 1999/2000). Medzitým som si vyskúšal trojmesačné hosťovanie v CSKA Moskva a po vypršaní zmluvy v Pardubicach som prestúpil na rok do Zlína. Potom som tri roky pôsobil v Ústí nad Labem, odkiaľ som odbiehal na hosťovanie do Kladna. Po skončení tohto angažmánu som sa vrátil na Slovensko, kde som v roku 2010 podpísal ročný kontrakt s Martinom. Ďalšou mojou zastávkou bol Poprad, následne som cez zimu prestúpil do Trínca, za ktorý som odohral koniec základnej časti a play-off. Hráčsku kariéru som ukončil doma v Martine, kde som ešte účinkoval v sezónach 2012/2013 a 2013/2014. V drese slovenskej reprezentácie som absolvoval 38 stretnutí, zahral som si aj na medzinárodných turnajoch (Nemecký pohár, Švajčiarsky pohár, slovenský Loto Cup) a za národný tím som strelil jeden gól. Zhodou okolností bol víťazný proti Nemcom (2:1). Vážim si, že som mohol reprezentovať Slovensko, boli to skúsenosti na nezaplatenie.“

L – LEGIONÁR:
„Keď som začínal v českej extralige, oficiálne nás považovali za legionárov, ale po dvoch až troch rokoch to prestalo platiť a už sme neboli cudzincami. No keďže som ešte zažil éru spoločného štátu Československo, necítil som sa v Českej republike ako niekde v zahraničí. Navyše aj čeština je veľmi blízka slovenčine. Preto za skutočné legionárčenie

považujem svoju 10-zápasovú anabázu v tíme účastníka ruskej najvyššej súťaže CSKA Moskva, kam som prišiel v novembri 2003. V tomto klube so slávnou históriou ma trénovala svetová legenda Viktor Tichonov. Toho som ako dieťa sledoval v televízii, keď stál na lavičke „zbornej komandy“. Keby mi vtedy niekto povedal, že po x-rokoch sa s ním ocitnem v jednej kabíne, neveril by som mu, lebo to bolo nepredstaviteľné. No stalo sa. Napriek krátkemu obdobiu, dalo mi to veľa, spoznal som nových spoluhráčov, ruskú súťaž i prostredie.“

M – MARTIN:
„Martin mám vo svojom srdci. Nielen samotné mesto, ale aj krásne okolie s horami. Som tu spokojný. Aj keď som hral inde, vždy som vedel, že sa raz vrátim domov. Vyrastal som tu ako dieťa, mám tu veľa kamarátov, rodinu a svojich najbližších.“

N – NHL:
„Ako dieťa som „hltal“ informácie z NHL, ku ktorým sa však bolo ťažšie dostať, lebo ešte nebol internet. Z časopisov som si vystrihoval fotky hráčov a mužstiev, ktoré som si lepil po stenách svojej izby. Áno, NHL je snom asi každého hokejistu, ale ja som bol vždy realista. Už som spomínal, že ako hráč som si dával najbližšie ciele, sústreďoval som sa na to, aby som podával čo najlepšie výkony za svoj tím. Nezaťažoval som si hlavu myšlienkami na NHL.“

O – OSLAVY:
„Keď je čo, tak rád oslavujem, viem sa zabaviť. Po našom titule boli v Pardubicach veľkolepé oslavy, trvali celý týždeň a nemali konca.“

P – PRÁCA:
„Zamestnaný som u svojho brata Rasťa vo firme, ktorá sa zaoberá strojárstvom a poľnohospodárstvom. Popri tom trénujem hokejových dorastencov a so svojím otcom ešte riešime recykláciu automobilov.“

R – RODINA:
„Moja manželka Gabika (sme spolu od roku 1998, svadbu sme mali v roku 2003) je

mi dlhodobou veľkou oporou, za čo jej ďakujem. Spolu máme dve deti a obe nám robia radosť. Dcéra Zuzka (16 rokov) chodí na evanjelické gymnázium a niekoľko rokov sa venovala atletike. Syn Adam (13 rokov) je hokejovým brankárom, chytá za siedmakov MHA Martin.“

S – SOCIÁLNE SIETE:
„Chápem, že moderná doba si vyžaduje aj túto formu komunikácie, ale ja to moc nevyužívam, najradšej mám osobný kontakt.“

T – TRÉNER:
„Trénerská práca ma naplňa. Aj preto, že mojím kolegom je Braňo Stolárik, s ktorým sa poznám dlhé roky a výborne si rozumieme. Pri tejto činnosti sa nesnažím nikoho kopírovať. Trénersky vzor nemám, ale počas mojej aktívnej činnosti ma trénovalo veľa osobností, od každého som sa mohol niečo naučiť (na druhej strane, hokej sa mení, vyvíja, metódy sa zdokonaľujú, stále treba sledovať aktuálne trendy). Nebudem menovať všetkých, ten zoznam je dlhý, ale spomeniem aspoň mojich prvých trénerov v Martine, ktorými boli Jozef Farkaš a Miroslav Kleskeň. Čo sa týka hráčskeho vzoru, až do dorastu bol ním kanadský obranca Raymond Borque.“

U – ÚSPECHY:
„Prvým mojím úspechom bolo dostať sa do martinského áčka, potom

angažmán vonku a medaily s Pardubicami: V roku 2005 sme sa stali víťazom českej extraligy, keď sme vo finále play-off zdolali Zlín 4:0 na zápasy, dva roky predtým sme získali striebro. Za úspech považujem aj víťaznú baráž s Martinom proti Bardejovu. Na reprezentačnej úrovni je úspechom to, že som mohol hrať za Slovensko a byť súčasťou tímu, ktoré vyhralo Nemecký pohár (2006).“

V – VOENÝ ČAS:
„Vo svojom voľnom čase sa venujem hlavne rodine. Okrem toho aj športujem. Každý utorok sa stretáva partia bývalých hokejistov (Rado Somík, Igor Krecháč, Robo Kráľ, Martin Kalnický a ďalší) na ľade. V zime mám rád aj lyžovanie a skialpinizmus, v lete je to beh, turistika či posilňovanie vo fitku.“

Z – ZÁPASY:
„Pamätám zápasy na klubovej scéne i v reprezentácii som už spomínal, teraz ešte uvediem jeden duel, ktorý mal pre mňa, vtedy hráča Pardubic, trpkú príchuť. Vo finále play-off českej extraligy sme si v roku 2003 museli vypiť kalich horkosti až do dna. Majstrovský titul sme mali už na dosah, ale preklzol nám pomedzi prsty. V siedmom rozhodujúcom stretnutí sa nám lepila smola na hokejky a podľahli sme Slavii Praha 0:1.“

Autor: Eubomír Chochula
Foto: archív AN

Kľúčový moment baráže Martin vs. Bardejov, víťazný gól v rozhodujúcom dueli z nájazdu z hokejky Andyho Novotného

História Turčianskej „olympiády“ (2010 – 2014)

Finále na 60 m st. žiačok, víťazka Vanesa Sihelová (8,59). Žiačka ZŠ Turany získala prvenstvo aj v dialke i štafete 4 x 60 m a bola najúspešnejšou atlétkou 53. ročníka THM v roku 2013

Paradoxne, najsmutnejší pohľad sa organizátorom, pretekárom a hosťom Turčianskych hier naskytol na otváracom ceremoniáli ich jubilejného 50. ročníka v máji 2010 na spustnutom martinskom štadióne. Polstoročie trvajúce podujatie sa uskutočnilo iba vďaka mimoriadnemu úsiliu všetkých jeho obetavých organizátorov a v prostredí nehodnom významného, okrúhleho jubilea.

2010

Organizátorov atletických súťaží navyše preverilo aj krajne nepriaznivé daždivé počasie. Po prvý raz v histórii podujatia musel byť termín súťaží a akt slávnostného otvorenia THM preložený. Voda, ktorá zaplavila kus Slovenska, neminula ani martinskú atletickú dráhu. Ani v náhradnom termíne nebola situácia oveľa priaznivejšia a lodivodi martinskej atletiky **Rudolf Honner** a **Dušan Machník** spolu s pomocníkmi mali čo robiť, aby vodou napitú škvára premenili na regulámu bežeckú dráhu. Na stožiar stúpala nová olympijská vlajka a retro ukážkou spartakiádnej skladby na pieseň „Poupata“ od Michala Davida sa predstavili pri slávnostnom otvorení dievčatá zo ZŠ na Gorkého ul. Po prvý raz sa v úlohe riaditeľ a atletických súťaží THM predstavil **Ján Šamaj**.

ŠLUCHOVÁ, PASTYRNÁK

Ziskom troch zlatých medailí (60 m, 300 m, 4 x 60 m) sa najúspešnejšou atlétkou stala gymnazistka J. Lettricha **Michaela Šluhová** a najúspešnejším atlétom jej spolužiak **Lukáš Pastyrnák**. Ten k zlatu z behu na 1000 m a dialky pridal aj bronz z bežeckej štafety. Najkrajší bežecký súboj predviedla v záverečnom finiši na 800 m trati dvojica **Rebeka Rizmanová** (Gymnázium J. Lettricha) a **Vladimíra Matušíková** (ZŠ Ul. J.

Krónera). Nakoniec o víťazke rozhodlo 96 stotín sekundy v prospech **Rebky Rizmanovej**. Vo vrhačskom kruhu zopakoval svoje víťazstvo z predchádzajúceho roka **Tomáš Török**. Vyhral s náskokom takmer dvoch metrov! Svoj výkon spred roka zlepšil až o 83 cm a ako jediný poslal guľu až za hranicu 14 metrov. Tlieskali mu nielen diváci a súper, ale z hľadiska aj hrdý otec Jaroslav (známy martinský hokejista). Historicky prvú zlatú medailu na Turčianskych hrách získala v tomto ročníku aj Súkromná ZŠ Bell Amos. Zaslúžil sa o ňu mladší žiak **Rastislav Malko** v hode kriketovou loptičkou (55,49).

PLÁVANIE

Až **223 pretekárov** bojovalo o vzácne kovy. Po návrate zo študijného pobytu na Novom Zélande zasadla opäť na plavecký trón víťazka oboch disciplín (voľný spôsob, prsia) **Rebeka Rizmanová**. Rovnaký úspech dosiahol v kategórii starších žiakov **Anton Púček** (ZŠ Dolinského).

LOPTOVÉ HRÝ

V jubilejnom ročníku sa po prvý raz k chlapcom pridali aj mladé **turčianske futbalistky**. Z premiérového víťazstva a zlatých medailí sa tešili zverenkyne Petra Trnku zo **ZŠ na Ul. Aurela Stodolu v Záturčí**. Neuveriteľne dobre sa darilo v loptových hrách žiakom **ZŠ s MŠ na Hurbanovej ul.** Získali v nich až 5 zlatých a 1 striebornú medailu.

POHÁR PRE GYMLETÁKOV

Prvé miesto v medailovom hodnotení škôl obhájili po roku so ziskom **23 medailí (13-4-6) študenti Gymnázia J. Lettricha**, ktorí sa stali aj **držiteľmi vzácneho pohára** venovaného organizátormi podujatia najúspešnejšej škole v 50. ročníku Turčianskych hier.

2011

Turčianske hry mládeže svojim 51. ročníkom vstúpili do nového – druhého polstoročia. Jeho organizátorom, podobne ako v uplynulých rokoch, bolo **mesto Martin, Atletický klub ZŤS, Združenie miest a obcí regiónu Turiec a Okresná rada Slovenskej asociácie športu na školách** v Martine. K žiakom II. stupňa základných škôl a dvoch martinských gymnázií sa pridali aj desiatky malých atletických nádejí Turca z 2. – 4. ročníka ZŠ, ktorí si na jubilejnom **20. ročníku Turčianskej olympiády** zmerali svoje sily v náročnom atletickom štvorboji.

ATLETIKA

Burinou zarastené hľadisko pre divákov, dolámané lavičky, úbohý trávnik, zlikvidovaný vrhačský sektor, chátrajúca správna budova, nefungujúce toalety, reproduktory, svetelná tabuľa, zhrdzavené zábradlia a stojany, dožívajúca škvára a atletická dráha, zničené oplotenie ... Dôvodov viac než dosť, aby atletické súťaže po 50 rokoch zmizli z programu Turčianskych hier. Našťastie sa tak nestalo! Po dlhých rokoch nadviazali na zašlú slávu svojich predchodcov v tomto ročníku THM mladí **atletí z „Mudroňky“**. Z prvenstva a zisku 14 medailí (5-5-4) sa rovnako ako žiaci, tešili aj tamojší telocvikári **Luboš Panuška** a **Anton Šimo**.

TURIANSKA „STRELA“

Najúspešnejšou atlétkou sa stala trojnásobná víťazka (60 m, 4 x 60 m, dialka) **Vanesa Vrabcová** z Turian. Priam neuveriteľné repete sa podarilo po roku študentke Gymnázia V. Paulinyho-Tótha **Rebke Rizmanovej**. Vytvrvačská nádej zopakovala v behu na 800 m svoje vlnajšie víťazstvo a časom 2:30,71 predstihla aj víťazku tejto disciplíny z roku 1997 a **neskoršiu juniorskú majsterku sveta** na tejto trati **Luciu Klocovú!** O historický zápis sa postaral aj sučiansky **guliár Tomáš Facuna**, ktorý výkonom 12,81 prekonal doterajší rekord THM Milana Hlavatu (12,70) z roku 2002.

BASKETBAL, VOLEJBAL

Pod deravými košmi zvíťazilo už po šiesty raz za sebou **družstvo dievčat pod vedením Miroslava Hriňu zo ZŠ A. Dubčeka** a v súťaži

chlapcov obhájili svoje víťazstvo z vlnajšia **basketbalisti zo ZŠ na Hurbanovej ul.** Tí navyše dominovali aj v turnaji žiakov pod vysokou sieťou. **Vo volejbale dievčat** si prvenstvo odnieslo **družstvo Magdalény Sedláčkovej z Gymnázia J. Lettricha**.

PLÁVANIE

V 204-člennom štartovom poli dominovali pretekári martinského plaveckého klubu. Okrem trojnásobnej víťazky **Rebky Rizmanovej** patrili k najúspešnejším: **Vladimíra Matušíková, Patrícia Mižúrová, Samuel Podhorský** a **Jakub Gordík**. Na stupeň víťazov najčastejšie stúpali študenti Gymnázia J. Lettricha, ktorí si v 51. ročníku THM vyplávali 6 zlatých, 5 strieborných a 7 bronzových medailí.

ZLATÉ „ZELINÁRKY“

O zisk dvoch zlatých medailí sa zaslúžili **dievčatá zo ZŠ Hany Zelinovej**. Po tom, čo po dlhých rokoch nadviazali na úspešnú éru svojich mám a zvíťazili v hádzanárskom turnaji, podarilo sa im pod vedením trénera Petra Trnku zvíťaziť aj vo futbale.

2012

BEH OLYMP. POCHODNE

Naša Turčianska olympiáda sa v tomto roku niesla v znamení nadchádzajúcej, ozajstnej, ktorej dejiskom na prelome júla a augusta sa stal Londýn. Olympijský klub Turiec zorganizoval 18. apríla v rámci posolstva k tejto najvýznamnejšej športovej udalosti sveta **Beh olympijskej pochodne**. Okrem mnohých účastníkov THM a martinských olympionikov **Lucie Klocovej** a **Štefana Baloša** sa ho zúčastnili aj čelní predstavitelia Slovenského olympijského výboru – Ivan Čierny a Roman Hanzel.

DAR PRE POPOLUŠKU

Vďaka športovým nadšencom – manželom Budzovcom (majiteľom firmy BPM sport) a ústretovosti poslancov mestského zastupiteľstva v Martine vznikol v mestskej časti Sever v priebehu niekoľkých mesiacov malý atletický areál – 250 m dlhá **bežecká dráha s umelým tartanovým povrchom**, vrhačským a skokanským sektorom. Ten sa stal po prvý raz aj dejiskom

Andrej Paulíny, 4-násobný víťaz THM v behu na 1000 m

atletických súťaží THM. Svedkami mimoriadnej udalosti boli aj čestní hostia – spoluzakladateľ THM Leoš Eugel a martinskí športoví veteráni **Vojtech Nixsch** a **Milan Nemček**.

VÍŤAZSTVO PO 35 ROKOCH

Neskryvanú radosť z úspechu zažívala **Janka Haštová**. Víťazka THM z roku 1977 (400 m) priviedla svojich žiakov z „Hurbanky“ k víťazstvu v atletických súťažiach. Druhú najúspešnejšiu výpravu tvorili zverenci atletických nadšencov zo **ZŠ Turany** – Melánie a Miroslava Klučiarovských.

TARTANOVÁ OSLAVA

Prijemnú atmosféru atletického sviatku umocnila navyše milá udalosť. Práve v deň slávnostného odovzdania bežeckej dráhy s umelým povrchom a konania súťaží 52. ročníka THM sa svojich 50. narodenín dožil atletický nadšenec, mládežnícky tréner, propagátor a organizátor mnohých podujatí a štartér **Ján Gigac**.

NEČAKANÁ ROZLÚČKA

Ponúknutú pomocnú ruku 79-ročného Milana Nemčeka na rozhodovanie prijali organizátori s potešením a najmä obdivom. Nikto vtedy netušil, že nestorovi martinskej atletiky zostávajú posledné týždne celoživotnou láskou a Turčianskymi hrami lúči navždy. Z opakovaného víťazstva vo futbalovom turnaji dievčat zo Záturčia sa, žiaľ, nepotešil už ani ich bývalý tréner Peter Trnka, ktorý tragicky zahynul pri dopravnej nehode.

BENICKÉ ZLATO

Najväčším prekvapením súťaží lopotových hier bolo **víťazstvo žiakov ZŠ Benice** v hádzanárskom turnaji. K historicky prvým zlatým medailám ich priviedol tamojší telocvikár a športový nadšenec **Ján Šulek**.

š e aj o **striebro z hádzanej a bronz z basketbalu**.

VÍŤAZNÍ GYMLETÁCI

K celkovému víťazstvu výpravy Gymnázia J. Lettricha v 52. ročníku THM a zisku vzácného pohára prispeli podstatnou mierou najmä plavci, ktorí „vylovili“ z bazéna až 11 medailí (7, 2, 2). Tými najúspešnejšími boli **Patricia Mižúrová**, **Samuel Podhorský** a **Adam Hrabovský**.

2013

ZLATÁ TROJKA

Najväčšiu pozornosť na novotu voňajúcom tartane pútala na seba trojica mladých atlétok. Každá sa ziskom troch víťazstiev postarala o jedinečný rekord v histórii Turčianskych hier. Turianska dvojica **Vanesa Siheľová** a **Vanesa Vrabcová** spolu s Vrútočankou **Petrou Firicovou** brali za každé svoje vystúpenie iba zlato. Za **najhodnotnejší atletický výkon** označili rozhodcovia čas 1:50,28, ktorý dosiahla v behu na 600 m mladšia žiačka jahodnickej ZŠ **Kristína Jesenská** (o niekoľko rokov neskôr sa stala známou slovenskou triatlonistkou).

REKORD V BAZÉNE

Súťaží sa zúčastnil **rekordný počet (280) štartujúcich plavcov**. V bazéne po roku opäť kralovala **Patricia Mižúrová** (3x zlato) a **Adam Hrabovský** (2x zlato, 1x striebro). V kategórii mladšieho žiactva dominovala trojnásobná víťazka z atletiky **Kristína Jesenská**, ktorá sa stala **najúspešnejšou účastníčkou 53. ročníka THM**, keď k trom zlatým medailám z tartanu pridala ďalšie dve z bazény.

KONIEC HÁDZANEJ?

Aj tento ročník potvrdil, že mládežníckej hádzanej, ktorá bola v minulosti výkladnou skriňou martinského športu (v programe THM figurovala od roku 1961), hrozí úplný zánik. Historicky smutný rekord predstavovalo iba 6 prihlásených družstiev v oboch kategóriách! Po roku opäť získali zlato žiaci zo **ZŠ Benice**.

NAJVŠESTRANNEJŠÍ

Najväčšiu všestrannosť v tomto ročníku THM preukázal reprezentant ZŠ s MŠ Hurbanova ul. **Jaroslav Vavák**. **Najskôr ukoristil v atletike 2 zlaté medaily** (výška a 4 x 60m), potom získal **zlato aj vo futbale**. Svoju bohatú zbierku obohatil navyše

2014

Tohto ročníka THM sa zúčastnilo **1585 štartujúcich pretekárov** z 24 základných škôl a dvoch gymnázií okresov Martin a Turčianske Teplice. Najpočetnejšie obsadenými športmi boli opäť **atletika (730) a plávanie (237)**. Okrem týchto súťažiach sa k programu Turčianskych hier už dlhé roky hlásia aj turianski atletickí obetavci. Tí pre žiakov I. stupňa ZŠ Turca usporiadali už 23. ročník populárneho atletického štvorboja. Rovnako ako v predchádzajúcich ročníkoch aj v tomto bolo v programe šesť stabilných druhov športu – **atletika, basketbal, volejbal, hádzaná, plávanie a futbal**.

ORIGINÁLNE PREDJEDLO

Tou najlepšou pozvánkou na nachádzajúci bohatý športový program turčianskej mládeže bol veľký bežecký sviatok, usporiadaný iba niekoľko hodín pred otvorením THM. Jeho aktéri krúžili martinskou pešou zónou a ulicami mesta v rámci 49. ročníka Behu vďaka. Vidieť naživo keňských vytrvalcov na trati polmaratónu a presvedčivé **víťazstvo Joela Mwangiho a Gladys Biwotovej** boli ozajstným zážitkom i motiváciou pre turčiansku športujúcu mládež.

MALÉ JUBILEUM

Na čele početného organizačného štábu opäť stála **Alena Schimíková**, ktorá sa funkcie riaditeľky v tomto ročníku zhostila už desiaty raz. A je ňou k spokojnosti účastníkov a na prospech podujatia dodnes! Svoj vzťah k Turčianskym hrám vyjadrila slovami: „*Každý jeden ročník je niečím osobitý, ale jedno majú všetky ročníky spoločné. Je to snaha účastníkov a nás, organizátorov, vydat' zo seba to najlepšie. Nejde len o víťazstvá, ale aj o pokrok*“

pri dosahovaní osobných cieľov, snahu byť vo svojom živote lepším a robiť všetko čo najlepšie. Každý ročník Turčianok je aj o rešpektovaní samého seba, iných, rešpektovaní hodnôt a pravidiel, ale aj o nadväzovaní nových priateľstiev. A preto som rada, že môžem byť aj ja súčasťou tohto nádherného podujatia.“

ATLETIKA NA DVAKRÁT

V čase rozbiehajúcej sa úvodnej disciplíny – štafiet na 4 x 60 m, nikto netušil, že atletické súťaže budú musieť byť v polovici svojho programu v dôsledku krajne nepriaznivého počasia nielen prerušené, ale aj preložené na pondelok: 2. júna 2014. Stalo sa tak po prvý raz vo viac ako polstoročnej existencii Turčianskych hier. Kalich horkosti si však museli vypíť organizátori, rovnako ako aj pretekári aj v náhradnom termíne. Ocelové mraky a hustý dážď si v závere súťaže počkali na aktérov aj o šesť dní neskôr. O svojej pohybovej všestrannosti presvedčil všetkých súperov úspešný futbalista Fomatu z „Hurbanky“ **Filip Babčaník**. K futbalovému zlatu pridol ďalšie zlaté atletické medaily (300 m, 4 x 60 m) a navyše aj jednu bronzovú (60 m).

PAULÍNÝHO TOPVÝKON

Pri svojom prvom štarte na THM dosiahol mladší žiak z Kláštora pod Znievom pozoruhodný výkon. Iba 13-ročný **vytrvalec Andrej Paulíny** zvíťazil v behu na 1000 m a práve jeho čas v cieľi 3:02,01 označil rozhodcovský zbor ako **najhodnotnejší atletický výkon 54. ročníka THM**. Svedkami jeho úspechu boli aj dve ženy – jeho stará mama (Darina Kohútová držiteľka striebornej medaily z roku 1967 v behu na 500 m) a mama (Katarína Čauderová, 4-násobná víťazka THM v rokoch 1988 – 1993)!

Autor, foto: Martin Ferenčík

Od roku 2012 sa dejiskom slávnostného otvorenia THM stal atletický areál na sídlisku Sever (na zábere Lucia Klocová s nosičmi olympijskej vlajky)

CNC REZACIE STROJE

www.pierce.sk

Kde nájdete MESTSKÉ NOVINY?

Vzhľadom na sťažnosti a pripomienky našich čitateľov z rôznych častí Martina sme zabezpečili popri distribúcii do poštových schránok aj distribúciu prostredníctvom predajní potravín a stánkov.

MESTSKÉ NOVINY nájdete - ZDARMA - každý mesiac aj na týchto miestach:

- COOP Jednota Ľadoveň III. – Ul. N. Hejnej
- COOP Jednota Ľadoveň II. – Stavbárska ul.
- COOP Jednota Jahodníky, Jesenského ul.
- COOP Jednota Stred – Ul. A. Kmeťa (pri kine Moskva)
- COOP Jednota Košúty - Štefunkova ul.
- COOP Jednota Priekopa – Medňanského ul.
- Potraviny Dušan Sládek, Stred – Škultétyho ul. 16
- Trafika Podháj - Golianova ul.-Gorkého
- Stánok pred hl. vchodom do UNM
- Penzión Ľadoveň - Ul. D. Michaelliho

PRERÁBANIE

*bytových jadier
& stavebné práce*

- ✂ Stavebné práce
- ✂ Vodárenské práce
- ✂ Elektroinštalačné práce
- ✂ Interiérové omietky
- ✂ Montáž sadrokartónov
- ✂ Komplet rekonštrukcie bytov

0949 012 341

stavbamartin@gmail.com

MIRAGE

MÓDA A ŠTÝL
ZÁBAVA • SLUŽBY
GASTRONÓMIA

www.mirageshopping.sk
OC MIRAGE, Nám. A. Hlinku 7B, 010 01 Žilina

MIRAGE SHOPPING CENTER

JEŠENNÉ Inšpirácie

MIRAGESHOPPING.SK

OVS
CCC OUTLET
TALLY WEISS
Bata
COIN
4F
ALLTOYS
RESERVED
Jouji
CARPISA
terranova
martinus

Tradičné slovenské jedlá

Pripravili sme pre Vás osobný odber
a rozvoz chutných jedál ktoré ste si obľúbili.

MENU 400 g
osobný odber **5,50 €**
rozvoz **6,50 €**

*Pracovňa Dobru chuť je situovaná na 3. podlaží vo foodcourtovej zóne.

Inovácie menia váš svet

Bankomat 2.0

Na vklady aj výbery už aj v Žiline.

Vďaka našim novým Bankomatom 2.0 môžete hotovosť nielen vyberať, ale aj vložiť na účet. Kedykoľvek, bez poplatku a zbytočného čakania v pobočke.

DIALOG We *1100 | 0800 00 1100 | +421 2 5919 1000 | dialog@tatrabanka.sk | www.tatrabanka.sk

S apkou UBIAN ti autobus neujde

- Okamžité vyhľadanie spojenia
- Aktuálne meškanie
- Online poloha vozidiel
- Navigácia na mape

Stiahni si apkú UBIAN alebo choď na www.ubian.sk

Covid-19 výrazne poznačil športový život

MESTSKÉ NOVINY sa spýtali, ako prijali zástupcovia niektorých športových klubov v našom regióne opatrenia ÚVZ SR v súvislosti s ochorením Covid-19?

Milan Murček (HK Martin): „Od 15. októbra sme mohli už len trénovať, aj to len v skupine po šiestich, ale hrať sme na rozdiel od najvyššej súťaže nemohli.“

Tréningový proces sme prerušili 20. októbra. Dôvod? Keďže niektorí naši hráči mali zdravotné problémy s podozrením na Covid-19, oslovil som Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine a dohodli sme sa na spoločnom testovaní, ktoré sa uskutočnilo 22. októbra. Výsledok bol taký, že z 29 testovaných bolo až 23 pozitívnych. Takže to je skoro celé mužstvo aj s realizačným tímom, navyše medzi nimi bolo aj zopár juniorov, ktorí pendlovali medzi mužským áčkom a juniorkou. Následne na to dočasne zatvorili martinský zimný štadión. Uvidíme, čo sa po desiatich dňoch v karanténe udeje a ako sa to bude vyvíjať na celoštátnej úrovni. Verím,

že u pozitívne testovaných to nebude mať dramatický priebeh a že napokon po tých prísnych opatreniach sa v rámci Slovenska bude situácia postupne zlepšovať. Hráči majú podpísané zmluvy, ale musíme to nejakým spôsobom a dohodnúť sa, lebo sa zdá, že sa to tak rýchlo neskončí. Ak nepríde finančná kompenzácia zo SZLH, ak nepomôže mesto, tak to bude veľmi zlé, lebo ani sponzori nemajú v súčasných podmienkach peňazi navyše. Ak by výluka trvala dlhšie, obávam sa, že nielen my, ale aj ostatné hokejové kluby z druhej najvyššej súťaže to finančne neutiahnu a SHL zanikne.“

Tomáš Pšenka (MHA Martin): „Chalani i rodičia túto situáciu chápajú, ale všetci si želáme, aby sme boli zdraví, aby tento stav netrval dlho a všetko sa zasa vrátilo do normálu.“

Ivan Bučko (MŠK Fomat Martin): „Neviníme za to vládu, ani nikoho, berieme to ako fakt, ako život priniesol. Prerúšením súťaží (muži a mládežnícke kategórie) je

narušená ich regulárnosť, nehovoriac o ekonomike a fungovaní klubu. Podpora z mesta je minimálna, sme odkázaní sami na seba, ako túto situáciu zvládnuť.“

Milan Matia (MHÁK Martin): „Aktuálna situácia ovplyvnila nielen náš hádzanársky oddiel, ale aj projekt Podme deti baviť pohybom, ktorý organizujeme. V rámci tohto projektu sme v novembri mali absolvovať prvú súťaž. V súvislosti s pandemiou je to zložitejšie, momentálne registrujeme zhruba 600 prihlášok, avšak sme radi, že sa do projektu zapojili aj niektoré obce (napr. Valča).“

Libor Pomikálek (HbK Kometa Vrútky): „Žiaľ, všetko nám stopli, kluby sú na pokraji krachu, sme bez finančných prostriedkov, pritom máme na krku nezaplatené faktúry. Pokiaľ nás nebudú exekučne naháňať naši veritelia, čo sa týka nájomcov, tak to hádam nejakou prežijeme. Všetličo som zažil, ale toto je čistá anarchia. Choroba je choroba, to je jasné, to nespochybňujem, ale po prvej vlny sa to

nezvládlo. Len preto, aby mohli bohatší ľudia ísť na dovolenky do zahraničia, sme si tu znovu zavliekli vírus.“

Rudolf Bukovský (Stolnotenisev oddiel Lokomotiva Vrútky): „Veľmi to postihlo všetkých, najmä deti, ktoré už mali svoje športové návyky. Už po prvej vlny sme zistili, že záujem o stolný tenis u niektorých detí poklesol a stratili chuť športovať. Našťastie, väčšina sa drží, ale teraz, keď prišla druhá vlna, neviem, čo bude. Veľmi nám chýbajú telocvičnie, v ktorých nemôžeme byť už pol roka.“

Dušan Kubička (Turčianska florbalová liga): „Novú sezónu sme ani neodštartovali. Na porade sme sa uzniesli, že ak nebude jednota všetkých účastníkov, nemá cenu ísť do toho. No a keďže niektoré tímy sa vyjadrili, že pre amatérsky šport, ktorý je len hobby, nebudú riskovať karanténu, nebolo už čo riešiť. To bolo ešte pred 15. októbrom, keď dali stopku všetkým súťažiam okrem piatim profesionálnym (futbal, hokej, basketbal, hádzaná, volejbal).“

Autor: Ľubomír Chochula

coop
JEDNOTA
MARTIN

COOP Jednota Martin, spotrebné družstvo

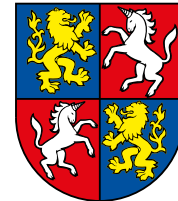
Vás pozýva na nákup do novo otvorených predajní Supermarket na Ulici M. R. Štefánika v Martine v OC KOCKA (oproti bývalej Sokolovni), na Ulici Jesenského v Martine (bývalý TUZEX) a predajne MIX na Ulici Cyrila a Metoda vo Vrútkach (OC KOCKA).

Vo všetkých našich predajniach nakúpíte vždy čerstvé výrobky prevažne od slovenských dodávateľov.

Pracovníci sa na Vás tešia a k spokojnosti Vás radi obslúžia.

coop
JEDNOTA
Najlepšie domáce potraviny

Koronavírus „zavítal“ aj do Vrútok

Vrútky zvládli prvú vlnu, ako budú úspešné v súčasnosti? Foto: l'ch

Mesto Vrútky a jeho obyvatelia zvládli prvú vlnu pandémie koronavírusu veľmi dobre. Ako je to teraz počas druhej vlny?

OPATRENIA

„Za ochotu rešpektovať platné obmedzenia treba predovšetkým poďakovať obyvateľom mesta.

Zákernosť vírusu vidím najmä v tom, že kým zdravý jedinec ani nemusí vedieť, že je nakazený, stáva sa médiom, vďaka ktorému vírus nakoniec rozširuje rady svojich obetí medzi seniormi a zdravotne postihnutými osobami. Keďže vývoj lieku či séra nie sú ukončené, zamerať sa musíme najmä na prevenciu. Z uvedených dôvodov na krízovom štábe postupne prijímame opatrenia, ktoré majú obmedziť riziko nákazy. Medzi tie opatrenia patria teplotný filter na mestskom úrade vykonávaný mestskou políciou, kvôli ktorému sme aj zredukovali hodiny pre verejnosť, ako aj opakovaná dezinfekcia autobusových zastávok, mestských objektov a iných lokalít. Tú nám zasa pomáhajú zabezpečovať naši dobrovoľní hasiči, ktorých sme pre tento účel zabezpečili potrebným vybavením už na jar. Veľmi im za ich ochotu ďakujem. Ak porovnávam súčasnú vlnu šírenia vírusu s tou jarnou, dopyt po rúškach, ktoré sme vtedy zabezpečovali s pomocou našich škôl a škôlok, už takmer ustal.

Na druhej strane aj do vrútockých škôl a škôlok už vírus „zavítal“, máme prvé prípady pozitívnych testov, a teda prítomnosť tejto hrozby vnímame oveľa zreteľnejšie. Keďže október bol mesiacom úcty k starším, v prvom rade by som rád poprial všetkým vrútockým aj martinským seniorom pevné zdravie a veľa dôvodov na radosť zo života. Viem, že ich súčasná situácia obmedzuje oveľa viac ako iné vekové kategórie, preto im prajem aj veľa trpezlivosti,“ povedal pre MN primátor Vrútok Branislav Zacharides.

KOMPENZÁCIA

Tak ako mestá Martin, Turčianske Teplice a mnohé iné samosprávy na Slovensku, aj Vrútky využili možnosť získať kompenzáciu výpadku na dani, zavineného spomalením ekonomiky z dôvodu protiepidemiologických opatrení, ktorý ministerstvo financií v prípade Vrútok vyčíslilo na 198 000 eur. „Tento výpadok sme však dokázali kompenzovať úspornými opatreniami v rámci mestského

rozpočtu, nemáme teda na stole žiadne neuhradené faktúry po lehote splatnosti. Uvidíme, aký bude vývoj daní v posledných mesiacoch tohto roka, kedy opäť vírus naberá na sile. Ak sa už nič negatívne nestane, peniaze použijeme na rozvojové aktivity v budúcom roku. Nebude medzi nimi chýbať vybudovanie tretej etapy chodníka na Ul. Karvaša a Bláhovca,“ doplnil B. Zacharides.

INFORMÁCIA

Mestský úrad Vrútky upozorňuje obyvateľov, že v čase zákazu vychádzania budú možnosti vybavovania si agendy na mestskom úrade limitované výhradne na vybavenie nevyhnutných záležitostí (pohreb, narodenie dieťaťa). Zároveň informuje, že 31. októbra – 1. novembra 2020 a 7. novembra – 8. novembra 2020 sa uskutoční celoplošné testovanie obyvateľstva na území SR na prítomnosť ochorenia COVID-19, ktoré sa uskutoční aj na území mesta Vrútky. Bližšie informácie o spôsobe testovania sú dostupné na www.somzodpovedny.sk.

Nabíjačky elektromobilov a elektrobicyklov

Cyklistov poteší aj to, že pokračuje výstavba cyklocestičky z Martina do Vrútok a buduje sa už aj vrútocký 131 m úsek. Foto: l'ch

Napriek všetkému, život sa vo Vrútkach nezastavil. Obyvatelia si obľúbili oddychovú zónu pri mestskom úrade, ktorú môžu od júla tohto roku naplno využívať.

Mesto vlani v tejto zóne vybudovalo prístrešok s lavičkami a spevnenou plochou, na čo

získalo dvojtisícovú dotáciu zo ŽSK. Tento rok tam pribudlo workoutové ihrisko a parkovacie miesta (spolu za necelých 45 000 eur). No a teraz mesto v tomto priestore postavilo prvú elektronabíjačku elektromobilov a elektrobicyklov vo Vrútkach. „Nabíjačku pre elektromobily spúšťame do prevádzky v tomto

mesiaci. Mesto nestála nič, keďže náklady na ňu sú kryté z Európskej únie. Nabíjačka na elektrobicykle stála 1200 vrátane DPH. Jej súčasťou sú tri rôzne nabíjacie káble, ako aj servisná výbava na jednoduché opravy. Pripojená na sieť je aj ona, do života ju však uvedieme až na začiatku budúročnej cykloturistickej sezóny,“ dodal pre MN vrútocký primátor Branislav Zacharides.

Mimochodom, táto oddychová zóna bude raz dobrým nástupným bodom na cyklotrasu, ktorá by v budúcnosti mala pokračovať ďalšou etapou z Vrútok až do Strečna (a odtiaľ do Žiliny), čo bude zabezpečovať Žilinská župa. Ak sa to podarí zrealizovať, bude to správny impulz na ďalší rozvoj cestovného ruchu v regióne.

**Stranu pripravil:
Ľubomír Chochula**

Nabíjačka na elektromobily v oddychovej zóne. Foto: l'ch

Nabíjačka na elektrobicykle pri mestskom úrade. Foto: l'ch

Odvolávajú tých, ktorí sa neboja kritizovať

Martin Kalnický

„Čitateľom MESTSKÝCH NOVÍN sa, bohužiaľ, prihovám z nemocnice, do ktorej ma v pondelok 26. októbra priviezla sanitka.“

Ochorenie malo v mojom prípade výrazne zložité priebeh,“ hovorí pre MN poslanec Martin Kalnický a ďalej pokračuje:

„Zdravotné problémy mi zabránili aj v účasti na októbrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva. Musel som zostať doma ležať v posteli, kde som nemal veľmi chuť ani energiu sledovať priamy prenos.“

Lenže, volali mi viacerí občania, ktorí sa ma pýtali, čo sa to na zastupiteľstve deje. Dosť ich zarazil postoj vedenia mesta a cesta, ktorou sa vydalo.

Je to už na smiech, že odvolávajú všetkých, ktorí sa neboja oponovať vedeniu mesta. Stále trvám na tom, že športová komisia má fungovať inak.

Nielen fungovať, ale aj personálne by mala odrážať to, ktorý šport je v Martine najpopulárnejší. Raritou je, že hokejové hnutie nemá v športovej komisii žiadne zastúpenie.

Ešte viac je úsmevné to, že predseda športovej komisie Martin Makovník si s podporou najsilnejšieho poslaneckého klubu, ktorého predsedom je vi-

ceprimátor Rudolf Kollár, môže presadiť všetko, čo oni chcú, a pritom nebrať do úvahy názory ostatných členov komisie. Načo je potom taká komisia?

Zažili sme to napr. pri prerozdeľovaní športových dotácií. Všetci členovia sme mali iné stanovisko ako predseda, ale ten si silou pretlačil svoj návrh, ktorý mu väčšina v zastupiteľstve odsúhlasila. Vtedy sa poslanecké kluby spriaznené s vedením mesta dohodli na tom, ako sa bude hlasovať.

Oni sa snažia dostať do pozície, že ku všetkému chcú mať kľúč, čo je krátkozraká záležitosť. Skôr či neskôr sa im to vypomstí a vyplávajú na povrch všetky nedostatky a deformácie. A občania im to

spočítajú.

My nepoľavíme, naďalej budeme poukazovať na chyby a zlé rozhodnutia vedenia mesta. Tak ako sme to robili napr. v kauze Hurbanka, keď sme sa výraznou mierou pričínili o to, aby sa táto vec konečne uzavrela a rozsekla.

Vedenie mesta zlyhalo na celej čiare. To bol reťazec zlých rozhodnutí. Vedenie mesta to od začiatku hnalo na hranu a postavilo sa na jednu stranu sporu. To bola veľká chyba a trpeli tým oba tábory na Hurbanke. Vzťahy medzi kolegami sa tak narušili, že sa už nedajú napraviť. Žiaľ, táto škola už nikdy nebude taká, aká bola v minulosti.

A to je vizitkou vládnutia súčasného vedenia mesta. “

Svoj sľub som splnil a čo vedenie mesta?

M. KALNICKÝ: „V tomto meste pri tomto vedení sa robia tak nelogické veci, až sa tomu nechce veriť, ale je to pravda. Napr. mestské zastupiteľstvo schválilo poslanecké odmeny v období, keď sme všetkým ostatným siahali na dotácie a hľadali sa úspory v rozpočte.“

Navyše to schvaľovanie odmien sa uskutočnilo komickým spôso-

bom, keď nám pôvodne ani neprečítali, o čom sa hlasuje. Až na apel z pléna sme sa dozvedeli, aké sú to odmeny, kto ich dostane a v akej výške.

Podotýkam, ľudia by nemali robiť zadarmo, ale aj vtedy aj teraz si myslím, že nemôžeme od niekoho chcieť, aby pochopil a akceptoval škrtanie v rozpočte, keď v rámci toho istého zastupi-

teľstva sú odsúhlasené odmeny pre poslancov.

Tento prístup som odmietol a povedal som, že nech dostanem odmenu v akejkoľvek výške, tak ju darujem MESTSKÝM NOVINÁM, ktoré ju potom rozdelím na polovicu venujú dvom talentom. Ja som svoj sľub splnil.

A čo vedenie mesta? Ako plní

svoje sľuby? Ako pomáha občanom? Myslím si, že Martinčania už prišli o ilúzie. Stačí sa pozrieť, ako funguje mestský úrad, aká je tam atmosféra, ako sa prepásli dotácie, ako sa nerobia veci, ktoré sa mohli realizovať. Vedenie mesta sa snaží získať absolútnu moc, ale za tie dva roky toho veľa pre občanov neurobilo. “

Nie sú noviny ako noviny

„MESTSKÉ NOVINY sú na trhu štyri roky, majú svoju kvalitu, pomáhame talentom a snažíme sa byť aktívni aj v sociálnej oblasti. Asi robíme veci dobre, keď sa nás snažia kopírovať,“ glosuje ďalšiu tému vydavateľ a zakladateľ MESTSKÝCH NOVÍN Martin Kalnický.

„Je to veľmi úspešný projekt, oslovujeme široké spektrum čitateľov, obyvatelia Martina sa v našich novinách dozvedia veľa zaujímavých informácií. Určite aj kritických, keď je na to dôvod. My stojíme na strane občanov, pred problémami, kto-

ré trápia Martinčanov, necúvame a ani si realitu nemal'ujeme na ružovo.“

Ako ste už zaregistrovali, mesto Martin si začalo vydávať svoje periodikum s názvom Martin-ské noviny. Šikovní ľudia vymýšľajú nové originálne veci, tí menej schopní si to uľahčujú tým, že napodobňujú a opakujú to, čo je už na trhu.

Nebudem sa venovať ich obsahovej náplni, to nech si vyhodnotia čitatelia. No vyzerať to tak, že to robia takpovediac šalamúnskym spôsobom, ktorý má od transparentnosti veľmi ďaleko.

Keby občania vedeli, ako sa financujú noviny vedenia mesta,

tak by im ich asi otreпали o hlavu. To bude zrejme hlavný dôvod, prečo za náš poslanecký klub Platforma nemôžem byť v redakčnej rade Martin-ských novín. Áno, pre viceprimátora R. Kollára je to neprijateľné, aby som tam bol ja; no načo nás potom oslovoval, aby sme ako najsilnejší opozičný klub nominovali do nej svojho zástupcu?

Podľa mňa to nie je preto, že vydávam svoje noviny, ale preto, že by som im videl do ich „transparentnej“ kuchyne financovania, čo nechcú.

Je toho viac, čo je cez čiaru. Napr. predstavitelia mesta Martin neférovou pod rúškom možno až vyhrážok odradili našich inzerentov od toho, aby naďalej využili re-

klamný priestor v MESTSKÝCH NOVINÁCH.

My to prežijeme. Ale raz príde čas, keď vedenie mesta bude musieť skladať účty a vysvetľovať tieto svoje nezmyselné kroky. Občania sa nás pýtajú, prečo mesto Martin neposilva verejnosti v printovej podobe informácie prostredníctvom už zabehnutého média MESTSKÉ NOVINY, čo by ho stálo menej peňazí, ale sa rozhodlo pre oveľa drahšie riešenie cez svoje noviny.

Žiaľ, vedenie mesta, ktorému sme v rôznom rozsahu a čase dali štyri ponuky na inzerovanie v MESTSKÝCH NOVINÁCH, odmietlo naše návrhy na spoluprácu. “

Stranu pripravil:
Eubomír Chochula